

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRSEL SANATLAR
DERSİNE İLİŞKİN HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİYAÇLARININ
BELİRLENMESİ**

Nimetnaz Nergiz

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK, 2025

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren ... (...) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Nimetnaz

Soyadı : Nergiz

Bölümü : Resim İş Eğitimi

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Hizmet
İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi

İngilizce Adı: Determining the In-Service Training Needs of Preschool Teachers
Regarding Visual Arts Courses

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı: Nimetnaz Nergiz

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Nimetnaz Nergiz tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından karar verilen Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Ali Ertuğrul Küpeli

(Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Çağatay Akengin

(Resim-İş Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Doç. Dr. Serdar Südor

(Grafik Tasarım Ana Bilim Dalı, Atılım Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 05/12/2024

Bu tezin, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban Çetin

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Annem ve babama...

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim sürecinde, bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren, akademik rehberliğinin yanı sıra insani yaklaşımıyla da bana örnek teşkil eden danışman hocam Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ' ye en derin teşekkürlerimi sunuyorum. Kendisinin bu süreçte bana sunduğu destek, yönlendirmeleri ve teşvikleri sayesinde bu çalışmayı tamamlamak mümkün olmuştur.

Eğitim hayatım boyunca bana koşulsuz sevgileri ve sonsuz fedakârlıklarıyla destek olan, hayatın zorluklarına karşı güçlü durmamı öğreten, bana sabrın, çalışkanlığın ve azmin önemini gösteren sevgili annem ve babama şükranlarımı sunarım. Onların varlığı, bu zorlu süreçte benim için en büyük motivasyon kaynağı olmuştur.

Ayrıca bu tez çalışmasının farklı aşamalarında bilgi ve katkılarıyla bana yardımcı olan tüm değerli hocalarıma ve araştırmam sırasında vakit ayırıp destek veren tüm katılımcılara teşekkür ederim. Araştırmamın şekillenmesinde ve ilerlemesinde sundukları katkılar benim için çok değerliydi.

Son olarak, bu süreçte yanımda olan, bana anlayış ve sabır gösteren tüm dostlarıma ve arkadaşlarıma teşekkür ederim. Bu tez, yalnızca benim değil, bana destek olan tüm bu güzel insanların ortak bir başarısıdır.

Nimetnaz NERGİZ

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRSEL SANATLAR
DERSİNE İLİŞKİN HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİYAÇLARININ
BELİRLENMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Nimetnaz Nergiz
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ocak 2025

ÖZ

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar derslerine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Küreselleşen dünyada eğitim programlarının güncellenmesi ve geliştirilmesi gerekliliği, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini sürekli olarak artırmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar alanındaki hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, bu alandaki eğitimin kalitesini artırmada kritik bir adımdır. Araştırmanın yöntemi nicel bir yaklaşıma dayanmaktadır. Araştırma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı boyunca Ankara ili Beypazarı ilçesinde bulunan devlet ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak anketler kullanılmış, elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara ili Beypazarı ilçesindeki okul öncesi öğretmenleri oluştururken, örneklem ise bu öğretmenler arasından rastgele seçilen bir grup olarak belirlenmiştir. Araştırma bulguları, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar derslerine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirli alanlarda yoğunlaştığını göstermektedir. Öğretmenlerin çoğunluğunun görsel sanatlar eğitimi konusunda kendilerini yeterli hissetmedikleri ve bu alandaki bilgi ve becerilerini geliştirmeye ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. Özellikle sanat eğitiminin teorik temelleri ve uygulamalı yöntemler konusunda eksiklikler olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar derslerine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin bu ihtiyaçlarının karşılanması, okul öncesi eğitimde sanat eğitiminin kalitesini artıracak ve çocukların sanatsal gelişimlerine daha fazla katkı sağlayacaktır. Bu doğrultuda, öğretmenlere yönelik kapsamlı hizmet içi eğitim

programlarının geliştirilmesi ve bu programların sürekli olarak güncellenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Okul öncesi eğitim, görsel sanatlar eğitimi, hizmet içi eğitim, mesleki yeterlilik.

Sayfa Adedi : xv + 71

Danışman : Doç. Dr. Ali Ertuğrul Küpeli

**DETERMINING THE IN-SERVICE TRAINING NEEDS OF
PRESCHOOL TEACHERS REGARDING VISUAL ARTS COURSES
(M.S. Thesis)**

Nimetnaz Nergiz

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

January 2025

ABSTRACT

This study aims to identify the in-service training needs of preschool teachers concerning visual arts courses. In an increasingly globalized world, the necessity to update and improve educational curricula mandates that teachers continually enhance their professional competencies. In this context, identifying the in-service training needs of preschool teachers in the field of visual arts is a critical step in improving the quality of education in this area. The research adopts a quantitative approach and was conducted during the 2022-2023 academic year with teachers working in public and private preschool institutions in the Beypazarı district of Ankara, Turkey. Surveys were used as the data collection tool, and the data obtained were analyzed using the SPSS program. The population of the study consists of preschool teachers in the Beypazarı district of Ankara, while the sample was randomly selected from this group. The findings reveal that the in-service training needs of preschool teachers regarding visual arts courses are concentrated in specific areas. Most teachers reported feeling insufficient in their knowledge of visual arts education and expressed a need to enhance their skills and understanding in this field. Notably, gaps were identified in the theoretical foundations of art education and in practical teaching methods. In conclusion, this study highlights the necessity of addressing the in-service training needs of preschool teachers related to visual arts courses. Meeting these needs will improve the quality of art education in preschool settings and contribute more effectively to children's artistic development. It is recommended that comprehensive in-service training programs be developed for teachers and that these programs be regularly updated to remain relevant.

Key Words : Preschool education, visual arts education, in-service training, professional competency.

Page Number : xv + 71

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Ali Ertugrul Kupeli

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Sayıtlar	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar.....	6
1.7. İlgili Araştırmalar	6
1.7.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	6
1.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	9

BÖLÜM II.....	12
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	12
2.1. Eğitim	12
2.2. Okul Öncesi Eğitim	14
2.2.1. Okul Öncesi Eğitimin Gerekliliği	16
2.2.2. Okul Öncesinde Öğretmenin Önemi	18
2.3. Okul Öncesi Eğitimde Sanat Eğitimi.....	19
2.3.1. Sanat Eğitiminin Önemi	21
2.3.2. Sanat Eğitiminin Psikolojik Etkileri	23
2.4. Görsel Sanatlar.....	24
2.4.1. Görsel Sanatlar Eğitimi.....	25
2.5. Yaşam Boyu Eğitim.....	26
2.6. Hizmet İçi Eğitim	26
2.6.1. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları.....	27
2.6.2. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği.....	28
2.6.3. Hizmet İçi Eğitimin Saptanması.....	29
2.6.4. Türkiye’de Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim	29
BÖLÜM III	31
YÖNTEM.....	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Evren ve Örneklem	31
3.3. Veri Toplama Araçları	32
3.4. Geçerlik ve Güvenirlik.....	32
3.5. Verilerin Toplanması.....	33
3.6. Verilerin Analizi	33
BÖLÜM IV	35

BULGULAR	35
4.1. Araştırmanın Alt Amaçlarına Yönelik Bulgular	35
4.1.1. Öğretmenlerin Görsel Sanatlar Eğitimi İhtiyaçlarını Belirlemek.....	35
4.1.2. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi.....	36
4.1.3. Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	36
4.1.4. Bireysel ve Toplu Etkinlikler	36
4.1.5. Sanat Etkinliklerinin Uygulanması	37
4.2. Öğretmenlerin Görüşleri.....	43
4.3. Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	47
BÖLÜM V	48
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	48
5.1. Sonuç	48
5.2. Tartışma	50
5.3. Öneriler	52
5.3.1. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Geliştirilmesi	52
5.3.2. Materyal Temini ve Çeşitliliğinin Artırılması.....	53
5.3.3. Öğretmenlere Yönelik Sürekli Mesleki Gelişim Fırsatları	53
5.3.4. Okul Öncesi Eğitimde Sanatın Önemi Konusunda Farkındalık Yaratılması	53
5.3.5. Sınıf İçi Sanat Etkinliklerinin Desteklenmesi.....	54
5.3.6. Öğretmen-Öğrenci İlişkisinin Güçlendirilmesi.....	54
5.3.7. Sanat Eğitimi ile Diğer Alanların Entegrasyonu	54
5.3.8. Eğitim Politikalarının Gözden Geçirilmesi.....	55
KAYNAKLAR.....	56
EKLER.....	60
Ek 1. Anket Formu.....	61

Ek 2. Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu İzin Belgesi	69
Ek 3. İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni Belgesi	70
Ek 4. Katılımcı Gönüllü Olur Formu	71

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Ölçeklerden Alınan Puanların Normalliğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerler	37
Tablo 2. Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları Ölçeklerinin Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları	37
Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları Ölçeklerinin Okul Türüne Göre t Testi Sonuçları.....	38
Tablo 4. Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları Ölçeklerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre t Testi Sonuçları	38
Tablo 5. Öğrenim Durumuna Göre Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumlarına İlişkin ANOVA Testi	39
Tablo 6. Mesleki Kıdeme Göre Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumlarına İlişkin ANOVA Testi	39
Tablo 7. Öğretmenlerin Demografik Bilgileri	40
Tablo 8. Öğretmenlerin Mezun Olunan Üniversiteye Göre Dağılımları.....	41
Tablo 9. Öğretmenlerin Mezun Olunan Programa Göre Dağılımları	42
Tablo 10. Görsel Sanatlar Öğretim Programı ile İlgili İfadeler	43
Tablo 11. Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile İlgili İfadeler	44
Tablo 12. Bireysel ve Toplu Etkinlikler ile İlgili İfadeler	46

Tablo 13. <i>Hizmet içi Eğitim ile ilgili Sorun, Görüş ve Öneriler</i>	47
--	----

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın gerekçesini gösteren problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, önemi, amacı, varsayım ve sınırlılıkları ile tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, bireylerin topluma uyumlu, sosyal sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmelerini sağlayan bir süreçtir. Bu süreç, bireylerin zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal gelişimlerini destekleyerek toplum içinde etkili birer birey olmalarını hedefler (Bılır Seyhan & Ocak Karabay, 2018). Eğitimde bu hedeflere ulaşılabilmesi için öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin sürekli olarak güncellenmesi ve geliştirilmesi büyük önem taşır. Eğitimdeki yenilikler, öğretim yöntemleri, pedagojik yaklaşımlar ve toplumsal değişimler öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Küreselleşen dünyada toplumsal, siyasal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler, eğitim programlarını sürekli olarak etkilemekte ve eğitimde sürekli bir değişim ve dönüşümü gerekli kılmaktadır (Taymaz, 1997). Bu bağlamda, öğretmenlerin mesleki gelişimleri, eğitimde kaliteyi artıran en önemli unsurlar arasında yer almaktadır (Ataünal, 2003).

Sanat eğitimi, çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişiminde önemli bir rol oynayan disiplinlerden biridir. Görsel sanatlar eğitimi, çocukların yaratıcı düşünme, problem çözme, estetik duyarlılık ve kendini ifade etme becerilerini geliştirmede büyük bir öneme sahiptir (Yılmaz, 2011). Sanat eğitimi, çocukların farklı düşünme becerilerini keşfetmelerine olanak tanıyarak, onların bireysel potansiyellerini ortaya çıkarma konusunda önemli katkılar sağlar (Denée, Lindsay & Probine, 2024). Ancak, okul öncesi eğitimde sanat eğitiminin etkili bir şekilde sunulabilmesi, bu eğitimi veren öğretmenlerin bilgi ve beceri düzeyine bağlıdır. Özellikle sanat eğitimi gibi uzmanlık gerektiren alanlarda, öğretmenlerin yeterlilik düzeyi,

eğitimin kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimi alanında yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaları büyük önem taşımaktadır (Yılmaz, 2011).

Öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirebilmeleri için hizmet içi eğitim programları, eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir. Hizmet içi eğitim programları, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini güncellemelerini sağlarken, aynı zamanda onların eğitimdeki yenilikleri takip etmelerine olanak tanır (Taymaz, 1997). Hizmet içi eğitimlerin etkili bir şekilde sunulması, öğretmenlerin eksikliklerini gidermede ve öğrencilere daha verimli bir eğitim sunmada önemli bir araçtır (Yılmaz, 2011). Sanat eğitimi gibi görsel ve işitsel beceriler gerektiren alanlarda, öğretmenlerin hizmet içi eğitimle desteklenmesi, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin gelişimine katkı sağlar.

Araştırmanın problem durumu, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar derslerine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi üzerine odaklanmaktadır. Görsel sanatlar, çocukların duygusal ve bilişsel gelişiminde kritik bir rol oynadığı için, okul öncesi öğretmenlerinin bu alandaki bilgi ve becerilerinin artırılması büyük önem taşımaktadır (Denec vd., 2024). Bununla birlikte, okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim programlarına ne ölçüde katıldıkları, bu eğitimlerin onların mesleki gelişimine ne gibi katkılar sağladığı ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimden beklentilerinin neler olduğu yeterince araştırılmamıştır. Ataünel (2003), öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin istenilen düzeye ulaşmadıkça eğitim sisteminin hedeflerine tam anlamıyla ulaşamayacağını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, görsel sanatlar eğitimi alanında öğretmenlerin eksikliklerini giderecek etkili hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar derslerine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeyi ve bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, görsel sanatlar eğitiminin okul öncesi dönemde daha etkili bir şekilde uygulanması ve öğrencilerin yaratıcılık ile estetik gelişimlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın ana amacı, okul öncesi öğretmenlerinin demografik özelliklerine (cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu vb.) göre görsel sanatlar dersine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve bu ihtiyaçların öğretmenlerin mesleki gelişimlerine nasıl katkı

sağlayabileceğini değerlendirmektir. İşte bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara ulaşılmıştır:

Birinci Alt Amaç: Öğretmenlerin Görsel Sanatlar Eğitimi İhtiyaçlarını Belirlemek

Öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimi konusundaki bilgi düzeylerini ve bu alanda daha fazla hizmet içi eğitime ihtiyaç duyup duymadıklarını tespit etmek.

İkinci Alt Amaç: Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi

Mevcut hizmet içi eğitim programlarının öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağlayıp sağlamadığını ve görsel sanatlar derslerine yönelik becerilerini nasıl geliştirdiğini incelemek.

Üçüncü Alt Amaç: Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Öğretmenlerin görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler ve teknikler hakkındaki bilgi düzeylerini ve bu alanlardaki hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek.

Dördüncü Alt Amaç: Bireysel ve Toplu Etkinlikler

Görsel sanatlar derslerinde düzenlenen bireysel ve toplu etkinlikler hakkında öğretmenlerin bilgi düzeyini ve uygulama yeterliliklerini ölçmek.

Beşinci Alt Amaç: Sanat Etkinliklerinin Uygulanması

Öğretmenlerin görsel sanatlar etkinliklerini, çocukların yaşlarına ve gelişim seviyelerine uygun şekilde nasıl uyarladıklarını ve bu etkinlikleri sınıf içi işbirliği ile organize etme becerilerini değerlendirmek.

Altıncı Alt Amaç: Öğretmenlerin Görüş ve Önerileri

Okul öncesi öğretmenlerinin, görsel sanatlar dersine ilişkin hizmet içi eğitimlerle ilgili karşılaştıkları sorunları ve bu konudaki görüş ve önerilerini belirlemek.

Bu amaçlar, araştırmanın kapsamını genişleterek, öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ve bu eğitimlerin mesleki gelişimlerine olan etkisini daha ayrıntılı bir şekilde incelemeyi hedeflemektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi, Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde verilen eğitimin, öğretmenlerin meslek hayatındaki

uygulamalarını belirleme ve görsel sanatlar dersi ile ilgili hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını tespit etme açısından büyük bir değer taşımaktadır (Ulutaş & Ersoy, 2004). Erken çocukluk döneminde sanat eğitiminin çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimine sağladığı katkılar göz önüne alındığında, bu alandaki eğitim programlarının sürekli olarak güncellenmesi önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinde hangi alanlarda ek eğitime ihtiyaç duyduklarını belirlemek, eğitim kalitesini artırmak ve çocukların sanatsal gelişimlerine katkıda bulunmak açısından kritik bir adımdır (Duman, 2014).

Bu araştırma, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini ve bilgilerini güncellemeleri için gerekli olan hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesine ışık tutmaktadır (Kalyoncu & Süzen, 2010). Hizmet içi eğitim programlarının içeriği ve etkisinin belirlenmesi, öğretmenlerin sınıflarında sanatsal etkinlikler düzenlemelerine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin görsel sanatlar derslerine yönelik tutum ve bilgi düzeyleri analiz edilerek, bu alandaki eksikliklerin giderilmesi ve daha etkili öğretim yöntemlerinin benimsenmesi yönünde yol gösterici sonuçlar sunmaktadır (Buyurgan & Buyurgan, 2001).

Bu araştırma, eğitim politikalarının geliştirilmesine katkı sağlamakta ve sanat eğitimi alanındaki öğretim stratejilerinin modern pedagojik yaklaşımlar doğrultusunda şekillendirilmesine dair öneriler sunmaktadır. Okul öncesi eğitimde sanat eğitiminin önemini vurgulayan bu çalışma, bu alandaki eğitim politikalarının geliştirilmesi konusunda önemli bir adım teşkil etmektedir (Gürtuna, 2007). Öğretmenlerin sanatsal becerilerini ve pedagojik yaklaşımlarını geliştirmelerine olanak tanıyan bu araştırma, çocukların yaratıcılıklarını ve sanatsal ifade becerilerini desteklemeyi amaçlamaktadır (Tan, 2006). Eğitimde sürekli iyileştirme ve yenilik ihtiyacını vurgulayan bu çalışma, öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine katkıda bulunarak, eğitim sisteminin genel kalitesinin yükselmesine de katkı sağlamaktadır (Gökaydın, 1990). Toplumun geleceği olan çocukların daha donanımlı ve yaratıcı bireyler olarak yetişmesine yönelik sonuçlar ortaya koymaktadır (Taşpınar, 2016).

Araştırmanın bulguları, görsel sanatlar eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitimlerin daha verimli hale getirilmesi konusunda önemli bilgiler sunmakta ve bu alandaki eğitim programlarının etkinliğini artırmak için uygulanabilir stratejiler geliştirilmesine rehberlik etmektedir. Böylelikle, öğretmenlerin sanatsal pedagojik yaklaşımları güçlenmekte ve öğrencilerin sanata olan ilgileri daha fazla teşvik edilmektedir.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmada,

1. Araştırmaya katılan okul öncesi ğretmenlerinin anket sorularına verdikleri yanıtların samimi ve doğru olduğu varsayılmaktadır.
2. Anket soruları, öğretmenlerin görsel sanatlar dersine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını doğru bir şekilde ölçmektedir.
3. Araştırmada kullanılan veri toplama aracının, araştırmanın amaçlarına uygun olarak geliştirilmiş olduğu ve geçerliliğinin sağlandığı varsayılmaktadır.
4. Hizmet içi eğitim programlarının, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunma potansiyeline sahip olduğu varsayılmaktadır.
5. Araştırma sonuçlarının, Türkiye genelinde okul öncesi ğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına dair genel bir bakış sunduğu kabul edilmektedir.
6. Görsel sanatlar eğitiminin, çocukların sanatsal gelişimlerine ve yaratıcılıklarına önemli katkılar sağladığı varsayılmaktadır.
7. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerinin, hizmet içi eğitim ihtiyaçları üzerindeki etkilerini doğru yansıttığı kabul edilmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. MEB tarafından okul öncesi öğretmenlerine yönelik düzenlenen görsel sanatlar dersine ilişkin HİE faaliyetleri ile,
2. 2022-2023 eğitim-ğretim yılı ile,
3. Ankara ili Beypazarı ilçesi okul öncesi eğitim veren Devlet ve özel okulları ile,
4. Kullanılan lme aracından elde edilen veriler ile,
5. Araştırmacının maddi imkn, zaman ve ulaşabildiğı kaynaklar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Hizmet Öncesi Eğitim: Mesleki hayata başlamadan önce alınan, kişinin genel kültürünü geliştiren ve mesleki bilgi kazandıran eğitim sürecidir (Akbaba, 2007).

Hizmet İçi Eğitim: Mesleki hayatta ihtiyaç duyulan donanımı sağlamak, mesleki gelişimleri desteklemek, yeni teknik bilgileri öğrenmek ve uygulamalı eğitimlerle bu bilgileri pekiştirmek amacıyla verilen eğitimidir (Taymaz, 1997, s. 4).

Görsel Sanatlar Eğitimi: Bireylerin sanatsal becerilerini geliştirmek, estetik duyarlılık kazandırmak ve yaratıcı düşünme yeteneklerini güçlendirmek amacıyla verilen eğitimin genel adıdır (Buyurgan & Buyurgan, 2001).

Mesleki Gelişim: Öğretmenlerin, mesleklerinde daha yetkin hale gelmeleri için katıldıkları eğitim, seminer, konferans gibi etkinlikler yoluyla bilgi ve becerilerini güncellemeleri sürecidir (Day, 1999).

Pedagojik Formasyon: Öğretmenlik mesleğini yapabilmek için gerekli olan eğitim bilimleri alanındaki bilgi ve becerilerin kazanıldığı öğretmen yetiştirme programıdır (Erden, 1998).

Erken Çocukluk Eğitimi: 0-6 yaş arası çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan eğitim süreçlerini kapsar (Oğuzkan, 2000).

Sanat Terapisi: Bireylerin kendilerini ifade etmelerine, içsel çatışmalarını çözümlemelerine ve psikolojik olarak iyileşmelerine yardımcı olmak amacıyla sanatsal aktivitelerin kullanıldığı terapötik bir süreçtir (Malchiodi, 2007).

Öğretim Programı: Eğitim kurumlarında belirli bir hedef doğrultusunda öğretilmesi gereken bilgi ve becerilerin sistemli bir şekilde düzenlendiği plan ve programlardır (Demirel, 2007).

Öğretmen Yeterlilikleri: Bir öğretmenin etkili bir şekilde öğretim yapabilmesi için sahip olması gereken bilgi, beceri, tutum ve değerlere ilişkin yeterliliklerdir (Shulman, 1987).

1.7. İlgili Araştırmalar

1.7.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Serhatlıoğlu, B., İpek, S. (2018) “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Görsel Sanatlar Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri” isimli makalede, okul öncesi öğretmen adaylarının görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören toplam 60 üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Buna göre, öğretmen adaylarının görsel sanatlar eğitimi dersinin önemine ilişkin farkındalığa sahip oldukları, farklı malzemeler kullandıkları, dersle ilgili çeşitli yöntem ve tekniklere hakim oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, en çok okul öncesi eğitime yönelik uygulamaların yetersizliğinden rahatsızlık duydukları ve bu konuda çeşitli önerilerde bulundukları belirlenmiştir. Genel anlamda öğretmen adaylarının görsel sanatlar eğitimi dersinin önemine ilişkin farkındalığa sahip oldukları, farklı malzemeler kullandıkları, derse ilişkin farklı yöntem ve tekniklere hâkim oldukları, en fazla okul öncesi eğitime yönelik uygulamaların yetersizliğinden rahatsızlık duydukları ve buna ilişkin öneriler getirdikleri sonucuna varılmıştır.

Özkan, B., Girgin, F. (2014) “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görsel Sanat Etkinliği Uygulamalarını Değerlendirmesi” isimli makalede okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanat etkinliklerine programlarında yer verme düzeyleri ve bu etkinlikleri uygularken kullandıkları yöntemler belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya 2013-2014 öğretim yılı bahar döneminde, İstanbul ilçelerinde görev yapan 51 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlere araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket uygulanmış, ayrıca öğretmenlerden 10 tanesi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Özetleyecek olursak, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri, lisans programlarında yer alan sanat eğitimi derslerinin çeşitlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çerçevede, öğretmenlerin farklı sanat formları ve yöntemler hakkında eğitilmeleri, çocukların farklı materyallerle etkileşimde bulunmalarını sağlayacak ders içeriği oluşturulması önemlidir. Drama, heykel, müzik gibi alanların da programlara dahil edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Günlük planlamada sanat etkinliklerine daha fazla yer verilmesi gerektiği bunun çocukların sanatsal ifade becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirmelerine olanak tanıyacağı ve etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve yaşa uygun olarak planlanmasının önemli olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin atık malzemeler, kil, oyun hamuru gibi çeşitli materyallerle çalışmalar yapmaları teşvik edilmesi gerektiği çıkarımı yapılmıştır. Etkinliklerde farklı yöntemlerin bir arada kullanılması teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Özetle, öğretmenlerin lisans eğitimleri boyunca aldıkları sanat eğitimini daha verimli hale getirecek, günlük uygulamalarında çeşitlilik sağlayacak ve çocukların gelişimini destekleyecek önlemler alınması gerektiği ve okul öncesi öğretmenliği lisans programlarının

görsel sanatlar eğitimi derslerinin içerik, yöntem ve materyal açısından zenginleştirilmesinin gerektiği düşünülmektedir.

Aykanat (2018) tarafından yapılan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sanat Eğitime Yönelik Tutumlarını Belirlemek Üzere Ölçek Geliştirme Çalışması” başlıklı yüksek lisans tezinde, okul öncesi öğretmenlerinin sanat eğitimiyle ilgili tutumlarını ölçmek amacıyla bir tutum ölçeği geliştirilmiştir. Araştırmada, sanata yönelik tutumları belirlemek için hazırlanan Sanat Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği’nin, hem eğitim hem de sanat alanlarına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Araştırmanın sonuçları, sanat eğitiminin okul öncesi eğitimde sınıf içi uygulamalar ve kaynaştırma etkinliklerinde entegre edilebilecek yararlı bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Kalıcı öğrenmenin, özgür, mutlu ve keyif alınan bir eğitim ortamında mümkün olduğu vurgulanmıştır. Eğitmenin mutluluğunun da bu ortamın sağlanmasında önemli bir rol oynadığı belirtilerek, sanat eğitime karşı olumlu bir tutumun, yaratıcı ve özgün bir eğitim atmosferi oluşturma sürecinde etkili olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Avcı ve Sağsöz’ün (2018) "Okul Öncesi Eğitimde Görsel Sanat Etkinliklerinin İncelenmesi" başlıklı araştırmasında, 5 yaş grubu çocuklara sunulan görsel sanat eğitimi; etkinlik türü, araç gereç çeşitliliği, öğretmenlerin sanatsal yaklaşımları ve çocukların etkinliklere olan ilgisi açısından incelenmiştir. Araştırma kapsamında 45 sınıf dört saat boyunca gözlemlenmiş ve bulgular, sınıflarda en sık kullanılan materyallerin kâğıt, boya, üç boyutlu çalışmalar ve çizim/resim etkinlikleri olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, çocukların en fazla ilgi duydukları etkinliklerin bütünleştirilmiş çalışmalar olduğu tespit edilmiştir. Araç gereç açısından en çok kullanılan malzemeler boya ve kâğıt iken, çocukların artık materyaller ve yoğurma maddeleri ile yapılan etkinliklere daha fazla ilgi gösterdikleri gözlemlenmiştir.

Sonuçlar ayrıca, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ürün odaklı bir yaklaşım benimsediğini, ancak çocukların yapılandırılmamış etkinlikleri daha çok tercih ettiklerini ortaya koymuştur. Bu bulgular, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanat eğitime yönelik yaklaşımlarını ve uygulamalarını inceleyen diğer çalışmaları da destekler niteliktedir. Çalışmalarda, etkinliklerin genellikle öğretmenler tarafından belirlendiği ve çocukların ilgi ve meraklarının göz ardı edildiği görülmüştür. Ayrıca, sınırlı sayıda araç gerecin kullanıldığı ve öğretmenlerin çoğunlukla çocuklardan bir modeli taklit etmelerini istedikleri belirtilmiştir. Ancak, çocukların kendilerine daha fazla özgürlük tanıyan öğretmenlerin etkinliklerine daha fazla ilgi gösterdikleri de vurgulanmıştır.

Yücesoy, Y., Demir, B., Bağlama, B., Polat, Ü., Öznacar, B. (2020) “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Tutumlarının incelenmesi” isimli makalede 2019-2020 eğitim-öğretim yılında üniversitelerde okumakta olan ve gönüllülük esasına dayalı olarak katılım gösteren 55 okul öncesi öğretmen adayı ile yapılan bu araştırmada, öğretmen adaylarının sanat kavramını kapsayan tanımları kullanmaya çalıştıkları bulunmuştur. Öğretmen adayları çeşitli sanat dallarını, özellikle görsel sanat dallarına ait alt dalları bilmektedir. Çoğu öğretmen adayının bir sanat dalı ile uğraştıkları veya uğraşmak istedikleri ve bu durumun çeşitli nedenlere bağlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının tamamının çeşitli nedenlere bağlı olarak sanatla ilgilenilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdikleri saptanmıştır.

Özetle, okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitime yönelik tutumlarının olumlu olmasına rağmen, görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının daha olumsuz olduğu görülmüştür. Bu durum, öğretmen adaylarının görsel sanatlar dersine yönelik bilgi ve becerilerinin artırılması gerektiğini göstermektedir. İleriki çalışmalarda, farklı araştırma desenleri kullanılarak okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitimi ve görsel sanatlar dersine yönelik bilgilendirici eğitim programlarının etkililiklerinin sınanması önerilmektedir.

1.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Sandberg A, Anstett S, Wahlgren U. (2007) "Okul öncesi eğitimde kalite için hizmet içi eğitimin değeri" adlı makalede, araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitimi ve görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarını incelemek ve bu tutumların farklı değişkenler açısından nasıl şekillendiğini belirlemektir. Bu araştırma, öğretmen adaylarının sanat eğitimi ile ilgili bilgi, beceri ve tutumlarının, onların mesleki gelişimleri üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi hedeflemiştir.

Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının genel olarak sanat eğitime karşı olumlu tutumlar sergiledikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının, sanatla ilgili kavramları içeren tanımlamalar yapmaya çalıştıkları, farklı sanat dalları hakkında bilgi sahibi oldukları ve özellikle görsel sanatlara ilgi duydukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının bir sanat dalı ile uğraşma isteklerinin çeşitli nedenlere bağlı olduğu ve çoğunun sanatla ilgilenilmesi gerektiği konusunda hemfikir olduğu saptanmıştır. Ancak, görsel

sanatlar dersine yönelik tutumlarının, sanat eğitimine yönelik tutumlarına göre daha olumsuz olduğu belirlenmiştir.

Bu bulgular, okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitimine olan ilgisini artırmak ve görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarını iyileştirmek için eğitim programlarında düzenlemeler yapılması gerektiğini göstermektedir. Özellikle öğretmen adaylarının sanatla ilgili bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla seçmeli derslerin sayısının artırılması, hizmet içi eğitimler düzenlenmesi ve sanatla ilgili etkinliklere katılımlarının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Brown, E. (2020) “Erken Çocukluk Eğitimi Sanatı” isimli makalede araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitimi ve görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarını ve bu tutumların çeşitli faktörler tarafından nasıl etkilendiğini incelemektir. Araştırma, öğretmen adaylarının sanat eğitimi hakkındaki görüşlerini, sanata yönelik ilgi ve bilgilerini, ayrıca görsel sanatlar dersine ilişkin tutumlarını belirlemeyi hedeflemektedir.

Araştırmanın sonucunda, okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitimine karşı olumlu tutumlar sergiledikleri bulunmuştur. Öğretmen adaylarının sanat eğitiminin bireysel ve toplumsal gelişim açısından önemli olduğunu düşündükleri, sanat kavramlarını tanımlamada ve çeşitli sanat dallarını tanımada yeterli bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Özellikle görsel sanat dallarına yönelik bir ilginin mevcut olduğu, ancak bu derslere yönelik uygulamalı bilgi ve becerilerin yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir.

Ayrıca, öğretmen adaylarının sanatla uğraşma isteklerinin ve sanat eğitimine yönelik olumlu tutumlarının çeşitli nedenlere bağlı olduğu belirlenmiştir. Sanat eğitiminin gerekliliği konusunda güçlü bir inanç bulunmakla birlikte, görsel sanatlar dersine yönelik tutumların, genel sanat eğitimi tutumlarına kıyasla daha olumsuz olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu bulgular, okul öncesi öğretmen adaylarının sanat eğitimi ve görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarını iyileştirmek için daha kapsamlı ve uygulamalı eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Eğitim programlarında görsel sanatlar dersine yönelik seçmeli derslerin sayısının artırılması, hizmet içi eğitimlerle öğretmen adaylarının sanatla ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve sanat etkinliklerine katılımlarının teşvik edilmesi önerilmektedir. Bu tür düzenlemeler, öğretmen adaylarının sanat eğitimine olan ilgilerini artırarak, daha etkili ve yaratıcı eğitimciler olmalarını sağlayacağı düşünülmektedir.

Nikoltsos, C. (2000) “Erken Çocukluk Eğitiminde Sanat Öğretme Sanatı” isimli makalede amaç, erken çocukluk döneminde sanat eğitiminin önemini vurgulamak ve bu alandaki öğretim yöntemlerini incelemektir. Araştırma, sanat eğitiminin çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimleri üzerindeki etkilerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, sanat öğretiminin pedagojik yaklaşımlarını ve pratik uygulamalarını analiz ederek, erken çocukluk eğitimi alanında çalışan eğitimcilere yol göstermeyi amaçlamaktadır. Makalede, sanat eğitiminin nasıl daha etkili hale getirilebileceği ve çocukların yaratıcı potansiyellerinin nasıl en üst düzeye çıkarılabileceği konularına odaklanılmıştır.

Araştırma sonucu, erken çocukluk döneminde sanat eğitiminin çocukların genel gelişimi üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Araştırmanın bulguları, sanat eğitiminin çocukların yaratıcılık, problem çözme becerileri, duygusal ifade ve sosyal etkileşim kapasitelerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, sanat eğitiminin pedagojik değerini ve çocukların eğitime olan katkısını vurgulamaktadır. Ayrıca, makale, sanat eğitiminin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin sanat pedagojisi konusunda yeterli bilgiye ve donanıma sahip olmalarının önemine dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, Nikoltsos, sanat eğitiminin erken çocukluk eğitiminin ayrılmaz bir parçası olması gerektiğini ve bu alanda yapılacak daha fazla araştırmanın, eğitim programlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağını önermektedir.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Eğitim, bireyin davranışlarında kasıtlı ve planlı bir değişim sürecini temsil eder. Ertürk'ün (1997) tanımı üzerinden ele alındığında, eğitimin merkezinde bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi yer almaktadır. Ancak, bu değişim sadece bireyin kendi yaşantısıyla mümkündür. Bireyin davranışlarını eğitim yoluyla etkilemek, toplumun beklentilerine uygun ve kasıtlı bir biçimde gerçekleşmelidir. Bu noktada, eğitim sürecinde belirlenmiş hedefler doğrultusunda planlama yapılmalı ve bireyin davranışları bu hedeflere uygun şekilde şekillendirilmelidir. Bu, eğitimi sadece bilgi aktarımından öte, bireyin davranışsal düzeyde dönüşüm sağlanan bir süreç haline getirir. Eğitim, zaman içinde gerçekleşen bir süreçtir ve bu süreçte bireyin davranışlarını etkileyen çeşitli faktörler ve durumlar rol oynar. Eğitimin niteliğini belirleyen dört önemli durum ortaya çıkar. Bu durumlar, eğitimin etkili bir şekilde tasarlanması ve uygulanması için dikkate alınması gereken unsurları içermektedir.

İnsanların eğitim beklentisi, kendi ihtiyaçlarını karşılamada rehberlik ve destek sağlamasıdır. Birey, yeteneklerini geliştirerek kendi potansiyelini gerçekleştirmek, etkili iletişim kurmak, sağlıklı ilişkiler geliştirmek, iş birliği yapmak, sorunları çözmek, sağlıklı bir yaşam sürmek, kendini ve çevresini anlamak için yeterlilik arzusu içerisindedir. Bu beklentiler, bireyin kendisine yönelik bir model oluşturmaya yol açar. Toplumun eğitim beklentisi ise, insan kaynaklarını etkili bir şekilde kullanarak toplumun sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Toplumun en önemli kaynağı, üyeleridir ve bu üyelerin eğitilmesi, toplumun devamlılığı için hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda, bireylerin toplum normlarına uygun bir şekilde sosyalleştirilmesi, kültürel değerleri benimsemesi, toplumsal değişimlere uyum sağlayabilmesi ve olumlu ilişkiler kurabilmesi için eğitim gereklidir.

Toplum, bu yeterlikleri kazandırmak amacıyla eğitim kurumlarını oluşturur ve nitelikli öğretmenler yetiştirir. Böylece bireyler, kendi eğitim gereksinimlerini karşılamak adına toplumsal beklentilere uygun bir şekilde yetişirler (Başaran, 1994, s. 75). Gözden geçirilen bilgilere göre, eğitimin bireysel ve toplumsal boyutları bulunduğu, yani hem bireyin hem de toplumun hedeflerine yönelik amaçlar içerdiği ortaya çıkmaktadır. Eğitim sisteminin başarı düzeyi, bu toplumsal ve bireysel hedeflerle uyumlu olduğu ölçüde anlam taşır. Adem'in (1981) ifadesiyle, eğitim gerçek yaşamdan ve ihtiyaçlardan uzaklaştığında, insan ve maddi kaynakların boşa harcanmış olacağı vurgulanmaktadır.

Her eğitim sistemi, önceden belirlenmiş hedeflere yönelik olarak tasarlanır ve bu hedefler genellikle yetişmiş insan gücü elde etmekle ilgilidir. Yetişmiş insan gücünün niteliği, bilişsel yeteneklerden duyuşsal özelliklere, devinişsel becerilere kadar geniş bir yelpazede tanımlanabilir. Bu kapsamda yaratıcılık, bilgi, kavrama gibi bilişsel yetenekler; ilgi, tutum gibi duyuşsal özellikler; algı, duyum ve davranış türünden devinişsel beceriler öne çıkar.

Her ülkenin önemseydiği değerler, eğitimin amaçlarını ve yönünü belirleyen önemli etmenlerdir. Eğitim sistemi, bu amaçlara ulaşmak için çeşitli etkinliklerde bulunur. Amaçlar, eğitim yoluyla öğrencilere kazandırılacak yeterlikleri (davranışları) belirler. Amaçlar belirlendikten sonra, programın içeriği, izlenecek yöntem ve değerlendirme araçları geliştirilir (Popham, 1986). Belirli bir alanda çalışma yapıyorsa, o alandaki değerlerin, yeterliliklerin ve aranan niteliklerin belirlenmesi önemlidir. Bu noktada eğitimciler, bireyin ve toplumun gereksinimlerine başvurarak genel amaçları belirlerler. Bu amaçlar, öğrencilerin var olan özelliklerini yetişkinlikte beklenen davranışlara dönüştürme sürecini yönlendirir. Eğitim kurumları, belirli bir öğrenme ortamı oluşturarak öğrencilere yetişkinlikte beklenen davranışları kazandırmaya çalışır (Ergun, 1999, s. 193).

Her toplumun eğitim sistemi, o toplumun sosyo-kültürel, ekonomik ve politik özelliklerine dayanarak özgün bir yapıya sahiptir. Bu sistem, toplumun değerlerini yansıtarak şekillenir ve gelişir; aynı zamanda sosyal beklentilere uygun olarak belirli görevleri yerine getirir. Eğitim sistemi, toplumun kültürel zenginliklerini, politik yapısını ve ekonomik koşullarını dikkate alarak özel bir kimlik kazanır. Toplumun beklentilerine cevap verme görevi üstlenen eğitim sistemi, bireyleri bu beklentilere uygun şekilde yetiştirmeyi amaçlar. Bu bağlamda, eğitim sistemi, toplumun genel hedefleriyle uyumlu bir biçimde düzenlenir ve evrilen koşullara uyum sağlar. Her toplumun kendi eğitim sistemini şekillendirmesi, o toplumun özgünlüğünü ve kimliğini korumasını sağlar. Bu nedenle, eğitim sistemi, sosyal, kültürel ve ekonomik dinamiklere uygun olarak tasarlanmalı ve sürekli olarak geliştirilmelidir.

2.2. Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi dönem, çocukların karakter gelişiminde formal eğitimin ilk basamağı olarak büyük bir öneme sahiptir. Bu kritik evre, doğumdan ilkokula başlamaya kadar geçen süreci kapsar. Çocuklar, bu dönemde henüz okul hayatına yeni adım atmış olmalarına rağmen, sanat alanında büyüklerden daha özgün ve yaratıcı eserler ortaya koyabilirler. Bu erken dönemde sanat eğitimi, onların yaratıcı potansiyellerini keşfetmeleri ve ifade etmeleri için önemli bir fırsat sunar. Bu dönem, insan yaşamının temelini oluşturan, çocuğun duygusal ve bilişsel gelişiminin şekillendiği bir zaman dilimidir. Okul öncesi dönem, çocuğun dışarıdan gelen olumsuz etkilere karşı en savunmasız olduğu, ancak aynı zamanda öğrenmeye en istekli olduğu bir zaman aralığıdır. Çocuk, bu dönemde temel değerleri, sosyal becerileri ve öğrenme alışkanlıklarını kazanmaya başlar. Eğitimciler ve aileler, çocukların bu kritik dönemde sağlıklı bir şekilde gelişmelerini desteklemeli ve onlara olumlu bir öğrenme ortamı sağlamalıdır.

Oktay (1993), okul öncesi dönemi genellikle çocuğun ilkokula başlamadan önceki bir veya iki yılını kapsayan bir terim olarak tanımlar. Ancak, bu eğitimi daha geniş bir perspektiften ele alarak, çocuğun doğumundan ilkokula başlayana kadar geçen süreyi içeren kapsamlı bir eğitim süreci olarak görmüştür. Konaklı (1992), okul öncesi eğitimi, çocukların ilkokula başlamadan önce zihinsel, duygusal, kültürel, fiziksel ve sosyal gelişimlerini amaçlayan, planlı ve programlı bir eğitim süreci olarak tanımlamaktadır. Oğuzkan ve Oral (2003) ise okul öncesi dönemi, doğumdan ilkokula kadar geçen süreyi kapsayan bir süreç olarak açıklamakta ve bu dönemi, çocukların gelişim düzeylerine uygun, zengin uyarıcılarla dolu bir ortamda, toplumun kültürel değerlerine uygun şekilde yönlendirildikleri bir süreç olarak tanımlamaktadır. Türkiye’de okul öncesi eğitimin önemi, Cumhuriyet döneminden sonra çıkarılan yönetmeliklerle (1927, 1952 ve 1954) vurgulanmıştır. Ancak, bu alanda kayda değer bir ilerleme, 1973’te yürürlüğe giren Milli Eğitim Temel Yasası ile sağlanmıştır. Bu yasa, okul öncesi kurumların bağımsız anaokulları olarak kurulmasına olanak tanıyarak önemli bir adım atmıştır. Okul öncesi eğitimi, çocukların ilkokula başlamadan önceki gelişimlerine katkısı nedeniyle giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu dönem, çocukların karakterlerinin şekillendiği, temel bilgileri öğrendikleri ve beceriler ile alışkanlıklar edindikleri kritik bir evre olarak kabul edilmektedir. Güvenli ve planlı bir eğitim ortamı sağlayarak, çocukların gelecekte yeniliklere açık, uyumlu, deneyim kazanan ve üretken bireyler olmaları desteklenebilir. Okul öncesi kurumlarında sunulan etkili eğitim,

çocukların yaşayarak öğrenmelerini teşvik ederek, gelecekte karşılaşacakları zorluklara hazırlanmalarına katkı sağlar (Ayancı, 2006).

Okul öncesi dönemde, çocuklar toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendirilir ve bu süreç, ilkokula hazırlanmalarını sağlar. Bu dönem, henüz ilkokula başlamamış çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini planlayan ve onları ilköğretime hazırlayan önemli bir eğitim sürecidir (Fidan & Erden, 1998). Etkili bir okul öncesi eğitim, çocukların genetik potansiyellerini en üst düzeye çıkarmada kritik bir rol oynar. Bu yaşlar, insan hayatında önemli bir aşamayı temsil eder ve insan gelişiminin büyük bir kısmının bu dönemde tamamlanması, okul öncesi eğitiminin önemini daha da artırmaktadır (Kefi, 2000).

0-6 yaş arası çocukların büyüme ve gelişme süreçleri, sosyal, duygusal, bilişsel, psiko-motor ve diğer gelişim alanlarını etkileyen önemli bir dönemdir. Bu yüzden, çocukların bu dönemde sağlıklı bir gelişim göstermeleri için erken yaşlarda rehberlik edilmesi büyük bir öneme sahiptir (Poyraz & Dere, 2006). Çocukların gelişimini desteklemek amacıyla farklı etkinlikler düzenlenmekte ve bu etkinlikler için özel alanlar oluşturulmaktadır. Bu alanlar genellikle evcilik, blok, sanat, fen-doğa, matematik ve müzik gibi çeşitli temalara odaklanan bölümlerden oluşmaktadır. Dinlenme, uyuma ve yemek yeme alanlarından ayrı olarak tasarlanan bu bölümler, çocukların özgürce seçim yapmalarına imkan tanıyacak şekilde düzenlenmiştir. Her çocuk bu köşeleri farklı şekillerde kullanabilir; bazı çocuklar bireysel etkinlikleri tercih ederken, diğerleri grup etkileşimini sağlayan köşelerde vakit geçirmeyi daha çok tercih edebilir (Demiriz, Karadağ & Ulutaş, 2003). Sanat etkinlikleri için ayrılan alanlarda, çocukların her an kullanabileceği oyun hamuru, boya, tebeşir, pastel, yapıştırıcı ve makas gibi malzemelerin yanı sıra temizlik malzemeleri de bulundurulmalıdır. Çalışma alanlarını hazırlarken, mekanların duygusal etkilerini göz önünde bulundurmak ve bu etkilerin çocukların çalışmalarını nasıl şekillendirebileceğini anlamak önemlidir. Okul öncesi eğitimin planlanması ve uygulanmasını tüm boyutlarıyla değerlendirebilmek için, eğitim tarihinde çocuklara ve çocukluk yıllarına bir göz atmak gereklidir (Poyraz & Dere, 2006).

Sonuç olarak, 0-6 yaş arası çocuklara sunulan doğru okul öncesi eğitimi, onların ruhsal, fiziksel ve zihinsel gelişimlerini destekler. Bu dönemde, çocuklar farklı sosyal çevrelerden gelen akranlarıyla etkileşimde bulunarak sosyalleşir ve ileriki yaşamları için önemli temeller oluştururlar. Çocuğun öğrenme becerilerinin gelişmesi, olumlu bir karakter edinmesi, alışkanlıklarının, tutumlarının, inançlarının ve değerlerinin şekillenmesi, gelecekteki yaşamını derinden etkileyen kritik bir süreçtir.

2.2.1. Okul Öncesi Eğitimin Gerekliliği

Zamanla, dünya genelinde çeşitli faktörler okul öncesi eğitimin önemine dikkat çekmiş ve bu alanda daha fazla araştırma yapılmasını teşvik etmiştir. Teknolojinin ilerlemesi ve bilimin katkıları sayesinde, birçok davranışın temelinde okul öncesi dönemin kritik bir rol oynadığı anlaşılmıştır. Bu farkındalık, araştırmacıların bu konuya yoğunlaşmasına yol açmıştır (Koçyiğit, 2007).

Kaliteli bir okul öncesi eğitim, çocukların erken yaşlarda ihtiyaçlarını karşılayarak temel alışkanlıklar kazanmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, çocukların toplum içindeki rollerini ve gelecekteki sorumluluklarını öğrenmelerini sağlar. Böylece, mutlu, kendisiyle ve çevresiyle barışık, üretken, yeteneklerinin farkında ve özgüven sahibi bireyler yetiştirilmesi amaçlanır (Tekerci, 2008). Bu nedenle, okul öncesi eğitimin önemine daha fazla vurgu yapılması gerekmektedir.

Çocuklar, doğuştan belirli bir potansiyele sahip olarak dünyaya gelirler ve bu potansiyelin en iyi şekilde gelişebilmesi, çevrelerindeki bireylerin onlara sunduğu destek ve rehberlikle doğrudan bağlantılıdır. Bu dönem, bireyin geleceğini şekillendirdiği temel bir zaman dilimidir. Doğru yaklaşımlar gelecekte olumlu etkiler yaratabilirken, yanlış yaklaşımlar çocuğun geleceğini olumsuz yönde etkileyebilir. Çocuklar doğdukları andan itibaren fiziksel olarak yetişkinlere bağımlıdırlar. Gelişmiş duylara sahip olmaları, çevreleriyle etkileşime hazır oldukları anlamına gelir. Zihinsel olarak hızlı bir gelişim sürecindedirler ve öğrenme, beyin gelişimiyle yakından ilişkilidir. Bu sebeple, okul öncesi dönemde eğitime ne kadar erken başlanırsa, o kadar etkili sonuçlar elde edilir. Çocuğun deneyim kazanabilmesi için, çok yönlü gelişimini destekleyecek bir çevre ile donanımlı yetişkinlerin rehberliğinde olması büyük önem taşır. Toplumda sağlıklı ve başarılı bireyler yetiştirme hedefi doğrultusunda, eğitim sürecinin mümkün olan en erken aşamada başlaması gereklidir (Türkiye Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği [TÜSİAD], 2005).

Okul öncesi dönemde sağlanan kaliteli bir eğitim, çocukların beden sağlığının ve karakterlerinin ileriki yaşlarda doğru yönde gelişmesini kolaylaştırır. Araştırmalar, çocukluk döneminde edinilen davranışların, yetişkinlikte bireyin kişiliği, tutumları, alışkanlıkları, inançları ve değer yargılarını büyük ölçüde şekillendirdiğini göstermektedir (Oğuzkan ve Oral, 2003). Bu nedenle, çocuğun bu dönemde kazandığı sağlam kişilik temelleri, ileriki yaşamında başarılı bir birey olmasında kritik bir rol oynar. Okul öncesi eğitimin kalitesi, gelecekteki bireylerin sahip olacağı özelliklerin şekillenmesinde etkili bir faktördür (Yazar, 2007). Ayrıca, çocuklara uygun eğitim verilirken, iş birliği, yardımlaşma ve paylaşma gibi

değerleri teşvik eden öğrenme ortamları oluşturulmalıdır (Senemoğlu, 1994). Çocukların bilgi düzeylerini ve kavrama becerilerini artırabilmeleri için doğru ve nitelikli bir okul öncesi eğitim oldukça önemlidir. Sanat etkinlikleri, çocukların kavramları anlamalarında, düzenlemelerinde ve kullanmalarında önemli bir rol oynar. Sanat etkinlikleri aracılığıyla çocuklar, düşündüklerini, hissettiklerini ve gözlemlerini ifade ederler. Bu etkinlikler, çocukların araştırma yapma, deney yapma ve düşüncelerini ifade etme becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Farklı malzemeler kullanarak çocuklar, seçim yapma ve malzemeleri şekillendirme konusundaki sorumluluklarını üstlenirler. Bu süreçte elde ettikleri başarılar, çocukların benlik saygısını güçlendirir (Leeper, Witherspoon & Day, 1984).

Erken yaşlar, beyin gelişimi için kritik bir dönemdir. Beyin gelişimi, çocuğun çevresindeki uyarıcılara ve deneyimlere bağlı olarak gerçekleşir. Bu nedenle, çocuğun erken yaşlarda aldığı eğitim ve maruz kaldığı deneyimler, beyin gelişimine önemli katkılarda bulunur. Farklı deneyimlerin çocuğa sunulması, beyin gelişiminde çeşitliliği destekler (TÜSİAD, 2005).

Günümüzde, okul öncesi dönemdeki çocukların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak, ailelerin tek başına üstesinden gelebileceği bir durum olmaktan çıkmıştır. Bu dönemde çocuk eğitiminde teknolojik ve bilimsel gelişmelerin sağladığı imkanları değerlendirmek için uygun bir çevrenin oluşturulması büyük önem taşır. Okul öncesi eğitim kurumları, ailelere eğitimsel destek sunarak, rehberlik yaparak ve ailelerin sorumluluklarını hafifleterek önemli bir rol oynar (Davun, 2009). Bu bağlamda, okul öncesinde çocuk eğitiminde değerlere uygun bir çevre oluşturmak, çocuğun kişiliği, donanımı ve ruh sağlığı açısından önemli bir dönem olan okul öncesi sürecini olumlu bir şekilde geçirmenin anahtarıdır. Okul öncesi öğretmenleri, bu süreci etkili bir şekilde yönlendirebilmek için kendini iyi tanıyan, kabul eden, mesleğine hazır ve uzman bir kişilik olmalıdır. Sabırlı, yaratıcı, gerçekçi ve çocukları iyi tanıyan öğretmenler, çocukların ihtiyaçlarını karşılamak adına önemli bir role sahiptir. Okul öncesi öğretmenleri, çocukları arkadaşça ve iş birliği içinde çalışmanın keyfini yaşamaya yönlendirmekle görevlidir. Çocuklar, doğuştan gelen yaratıcılıkları ve meraklarıyla donatılmışlardır. Bu nedenle, çocukları resim yapmaya teşvik etmek ve yaratıcılıklarını kullanmalarına izin vermek önemlidir. Çocuklar, rahat bir ortamda resim yapmalı, yaptıkları eserleri büyüklerine göstererek gurur duymalıdır. Doğru rehberlikle çocukların hayal güçleri ve yaratıcılıkları daha da geliştirilebilir.

2.2.2. Okul Öncesinde Öğretmenin Önemi

Eğitim sisteminin başarısı büyük ölçüde öğretmenlerin kalitesine bağlıdır. Öğretmenler, eğitim sisteminin temel taşı olup, onların nitelikleri sistemin genel başarısını belirleyen en önemli unsurdur. Herhangi bir eğitim modeli, nitelikli öğretmenler olmadan etkili bir şekilde işleyemez. Bu bağlamda, "Bir okul, içindeki öğretmenler kadar iyidir" ifadesi anlam kazanmaktadır (Kavcar, 1998). Teknolojik ilerlemelere rağmen, öğretmenin rolü ve değeri azalmamıştır. Öğrenme süreci sadece mekanik bir etkileşimden ibaret değildir; aynı zamanda sıcak insan ilişkileri gerektirir. Dolayısıyla, kullanılan araçlar ne olursa olsun, öğretmenin önemi ve rolü her zaman kritiktir (Oktay, 1991).

Eğitimin temel amacı, bireylerde toplumun arzuladığı davranışları geliştirmektir. Bu amaca ulaşmada öğretmenlerin rolü çok büyüktür. Öğretmenler, eğitim programlarının hazırlanması, öğretim etkinliklerinin uygulanması ve sonuçların değerlendirilmesi gibi önemli görevleri yerine getirirler. Öğretmenler, bilgi, beceri ve tutumlarıyla öğrencilerin eğitimine yön verirler (Kuzgun, 1991).

Öğretmenlerin sahip olduğu nitelikler, öğrencilerin istenen davranışları sergilemesinde belirleyici rol oynar. İyi bir model olabilen öğretmenler, öğrencilerin davranışlarını olumlu yönde etkilerler. Bu nedenle, öğretmenlerin nitelikleri ile öğrencilerin nitelikleri arasındaki ilişki oldukça önemlidir (Kalkan, 1997).

Eğitim sisteminin verimliliği, doğrudan öğretmenlerin nitelikleri ile ilişkilidir. Öğretmenlerin, öğretme-öğrenme ortamında etkili bir şekilde çalışabilmeleri için çeşitli becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Hoşgörülü, sevecen, anlayışlı ve aynı zamanda öğretme-öğrenme ilkelerine sadık öğretmenler, başarılı bir eğitim ortamının temelini oluştururlar (Sönmez, 1994).

Özetle, eğitimin kalitesi, öğretmenlerin nitelikleri ile doğru orantılıdır. Bu nedenle, eğitim sisteminde görev alacak öğretmenlerin niteliklerinin geliştirilmesi ve sürekli olarak desteklenmesi büyük önem taşır.

Çocuklar, kendilerini değerli, güvende ve sevgi dolu bir ortamda hissettiklerinde daha iyi öğrenirler. Bu yüzden, öğretmenler, hem okul öncesi eğitimde hem de genel eğitim sürecinde çok önemli bir role sahiptir. Çocuklarla kurulan güvenilir, tutarlı ve sevgi dolu ilişkiler, onların gelişimine olumlu katkı sağlar. Öğretmenler, etkili iletişim kurarak her çocuğun bireysel özelliklerini anlamalı ve öğrenme süreçlerine uygun destek sunmalıdır. Her çocuğun farklı gelişimsel özelliklere sahip olduğunu göz önünde bulundurarak, öğretmenlerin

çocukların öğrenmelerini desteklemesi önemlidir. Okul öncesi dönemde, yapılandırmacı yaklaşımla, öğretmenlerin değerlendirme sürecinde çocukların etkinlikler sırasındaki süreçlere odaklanması ve onları motive etmesi gerekmektedir. Öğretmenler, her çocuğa fırsat eşitliği tanınmalı, etkinlikleri güncellemeli ve her çocuğun başarıya ulaşması için destek sağlamalıdır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013, s. 13).

2.3. Okul Öncesi Eğitimde Sanat Eğitimi

Çocuğun karakterinin şekillenmesinde, formal eğitim sürecinin ilk aşaması olan okul öncesi dönemin önemli bir rolü vardır. Bu evrede çocuklar, henüz okul hayatına yeni adım atmış olmalarına rağmen, sanat alanında büyüklerinden daha özgün ve yaratıcı çalışmalar yapabilme yeteneğine sahiptirler. Okul öncesi dönem, çocuğun doğumundan ilkokula başlayıncaya kadar olan kritik bir süreyi kapsar ve bu zaman dilimi, insan yaşamının temelini oluşturan, çocuğun duygusal ve bilişsel gelişiminin şekillendiği bir dönemdir.

Okul öncesi dönem, çocuğun dışarıdan gelen olumsuz etkilere karşı en savunmasız olduğu ancak öğrenmeye en istekli olduğu bir zaman aralığıdır. Bu dönemde çocuk, temel değerleri, sosyal becerileri ve öğrenme alışkanlıklarını kazanmaya başlar. Eğitimciler ve aileler, çocukların bu kritik dönemde sağlıklı bir şekilde gelişmelerini desteklemeli ve onlara olumlu bir öğrenme ortamı sağlamalıdır. Oktay (1993, s. 60-61), okul öncesi dönemi, yaygın olarak çocuğun ilkokula başlamadan bir veya iki yıl önceki yaşamını ifade eden bir terim olarak tanımlamıştır. Ancak, okul öncesi eğitimi daha kapsamlı bir anlamda ele alarak, çocuğun doğumundan ilkokula gitmeye kadar olan tüm dönemi içine alan bir eğitim süreci olarak görmüştür. Konaklı (1992, s. 18-19) ise okul öncesi eğitimi, çocukların ilkokula başlamadan önce zihinsel, duygusal, kültürel, fiziksel ve sosyal açılardan gelişimini kapsayan, belirli bir plan ve programa dayalı eğitim olarak tanımlar. Oğuzkan ve Oral (2003, s. 22-23), okul öncesi dönemini doğumdan ilkokula kadar olan yılları kapsayan bir süreç olarak tanımlamaktadır. Okul öncesi eğitimi ise, çocukların bu dönemde kendilerine özgü özellikleri ve gelişim seviyelerine uygun, zengin uyarıcılara sahip bir çevrede, toplumun kültürel değerlerine göre en iyi şekilde yönlendirilmesini sağlayan bir eğitim süreci olarak nitelendirmektedir.

Türkiye’de okul öncesi eğitimin önemi, Cumhuriyet döneminden sonra çıkarılan yönetmeliklerle (1927, 1952 ve 1954) vurgulanmıştır. Ancak, bu alanda kaydedilen en önemli gelişme, 1973 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Temel Yasası ile gerçekleşmiştir.

Bu yasa, okul öncesi kurumların bağımsız anaokulları olarak kurulmasına izin vererek önemli bir adım atmıştır. Okul öncesi eğitimi, çocuğun ilkokula başlamadan önceki gelişim sürecine katkısı nedeniyle giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Okul öncesi dönem, çocuğun karakterinin oluştuğu, temel bilgilerin öğrenildiği, becerilerin ve alışkanlıkların kazandırıldığı kritik bir evre olarak kabul edilir. Bu dönemde, çocuklara sağlanacak güvenli ve planlı eğitimle, ileriki hayatlarında yeniliklere açık, uyumlu, deneyim kazanan ve üretebilen bireyler olmaları desteklenebilir. Okul öncesi kurumlarında verilecek etkili eğitim, çocukların yaşayarak öğrenmelerini teşvik ederek, ileride karşılaştıkları zorluklara hazırlanmalarına katkı sağlar (Ayancı, 2006, s. 24-25). Okul öncesi eğitimde, çocuklar toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendirilerek ilköğretime hazırlanırlar. Aynı zamanda, bu dönem henüz ilkokula başlamamış çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini planlayan bir ortam sunarak, onları ilkokul sürecine hazırlayan kritik bir eğitim aşamasıdır (Fidan & Erden, 1998, s. 55-57). Etkili bir okul öncesi eğitim, çocukların kalıtsal özelliklerini en üst düzeye çıkarmada önemli bir rol oynar. Bu dönem, insan hayatında kritik bir aşama olarak kabul edilir ve insan gelişiminin büyük bir kısmının bu yaşlarda tamamlanması, okul öncesi eğitiminin önemini daha da artırmaktadır (Kefi, 2000, s. 34-35). 0-6 yaş arası çocukların büyüme ve gelişme süreçleri, onların sosyal, duygusal, bilişsel, psiko-motor ve diğer alanlardaki gelişimlerini etkileyen kritik bir dönemdir. Bu nedenle, çocukların bu dönemde sağlıklı bir gelişim göstermeleri için erken yaşlarda rehberlik edilmesi büyük önem taşır (Poyraz & Dere, 2006, s. 42-43).

Çocukların gelişimini desteklemek amacıyla çeşitli etkinlikler planlanmakta ve bu etkinlikler için özel alanlar oluşturulmaktadır. Bu etkinlik alanları genellikle evcilik, blok, sanat, fen-doğa, matematik ve müzik gibi farklı konulara odaklanmaktadır. Bu alanlar, dinlenme, uyuma ve yemek yeme mekanlarından ayrı olarak düzenlenmiş olup, çocukların bağımsız seçimler yapabileceği şekilde tasarlanmıştır. Her çocuk, bu alanlardan farklı şekillerde faydalanabilir; bazıları bireysel etkinlikleri tercih ederken, diğerleri ise grup etkileşimini destekleyen alanları tercih edebilir (Demiriz, Karadağ & Ulutaş, 2003, s. 45-46). Sanat etkinlikleri için düzenlenen mekânlarda, çocukların her an kullanabileceği oyun hamuru, boya, tebeşir, pastel, yapıştırıcı, makas gibi malzemelerin yanı sıra temizlik malzemeleri de bulundurulmalıdır. Çalışma alanlarını hazırlarken, içinde bulunduğumuz mekanların duygusal etkilerini göz önünde bulundurarak farklı hisler uyandırabileceğini ve çalışmalarını etkileyebileceğini bilmek önemlidir. Okul öncesi eğitimi planlama ve

uygulamalarını tüm boyutlarıyla değerlendirebilmek için, eğitim tarihinde çocuklara ve çocukluk yıllarına bir göz atmak gereklidir (Poyraz & Dere, 2006, s. 42-43).

Sonuç olarak, 0-6 yaş arası çocuklara verilecek doğru okul öncesi eğitimi, ruhsal, bedensel zihinsel olarak sağlıklı bir şekilde gelişmelerini sağlar. Bu süreçte çocuklar farklı sosyal ortamlardan gelen arkadaşlarıyla bir araya gelerek sosyalleşir ve ileriki yaşamları için temeller atarlar. Çocuğun öğrenme temellerinin atılması, olumlu bir karakter geliştirmesi, alışkanlık, tutum, inanç ve değerlerinin şekillenmesi, gelecekteki yaşamını derinden etkileyecek kritik bir süreçtir.

2.3.1. Sanat Eğitiminin Önemi

Sanatın çocuk eğitimindeki kritik rolü, her çocuğun katılımını sağlayacak şekilde düşünülmesini gerektirir. Sanat eğitimi, sadece yetenekli bireyler için değil, her çocuğun estetik anlayışını geliştirmeye yönelik bir araç olarak değerlendirilmelidir. Özellikle deneyimsel sanat eğitimine yurtdışındaki eğitim programlarında büyük önem verilmektedir (Gökaydın, 1990). Bu eğitim, çocukların güvenli bir ortamda gelişimini destekleyerek, doğuştan gelen eğilimlerini keşfetmelerini sağlar ve eğitim çalışmaları bu doğal eğilimlerle uyumlu olarak planlanmalıdır (Kalyoncu & Süzen, 2010).

Sanat eğitimi, çocukların çevreleriyle etkileşimini güçlendirerek, duyarlılık kazanmalarını ve detaylara daha fazla dikkat etmeyi öğrenmelerini sağlar. Bu süreçte estetik algılarının gelişmesi, çocukların özgüvenlerini artırır. Sanat, bireyin kendini ifade etme sürecinde merkezi bir rol oynar ve kişisel fikirlerin, duyguların ve dünya görüşünün görsel bir şekilde ifade edilmesine olanak tanır (Tan, 2006). Görsel sanatlar eğitimi alan öğretmenler, öğrencilerin estetik anlayışlarını geliştirme, kendilerini ifade etme yeteneklerini artırma ve yeteneklerini keşfetme konusunda önemli bir rol oynarlar (Buyurgan & Buyurgan, 2001).

Sanat eğitimi, algılamayı geliştirme, görsel düşünmeyi öğrenme ve estetik değerlerin oluşmasını sağlama süreciyle başlar ve çocukların üretkenlik ve eserlerinden keyif alma aşamasına doğru ilerler (Gürtuna, 2007). Resim ve el işleri gibi etkinlikler, sanat eğitiminin ayrılmaz bir parçasıdır ve çocuklar için çeşitli materyallerle sunulmalıdır. Resim yapma, çocuklar için bir ifade biçimi olarak önemli bir rol oynar ve kendi kendine gelişen bir yetenek olarak resim yapma becerisi, içsel bir süreç olarak gelişir (San, 1983).

Okul öncesi sanat eğitimi, çocukların yaratıcılığını ve gelişimini desteklemek için önemli bir araçtır (Ulutaş & Ersoy, 2004). Bu eğitim, çocukların yaratıcılığını geliştirme ve estetik

duyarlılıklarını artırma amacıyla günlük eğitim programlarının önemli bir parçasını oluşturur (Duman, 2014). Türkiye'deki okul öncesi kurumlarında sanat eğitimi, çocukların keyif aldığı ve fayda sağladığı bir etkinlik olarak uygulanmaktadır (Ulutaş & Ersoy, 2004). Öğretmenler, çocukların kendilerini ifade etmelerine izin vermeli ve müdahaleyi en aza indirmelidirler.

Sanat eğitimi, çocuğun özgürce ifade bulabileceği bir ortam sağlar ve bu da çocuğun karakter gelişimine ve özgüven kazanmasına katkı sağlar. Atölye dersleri, paylaşım, düzen oluşturma ve sorumluluk geliştirme gibi becerilerin gelişimine katkıda bulunur. Bu eğitim, bireylerin yaratıcı, barışçıl, özgür, insancıl, toplumla bütünleşmiş ve değişime açık bireyler olarak yetişmelerini sağlar. Sanat eğitimi, öğrencilere özgürce üretme fırsatı vermelidir ve görsel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Buyurgan & Buyurgan, 2001; Taşpınar, 2016).

Çocuğun yaratıcılığını ortaya koyan göstergeler, resimler ve el işleri gibi etkinliklerdir. Bu nedenle, çocuğu farklı etkinliklerle tanıştırmak, motive etmek ve desteklemek önemlidir. Sanat etkinlikleri sunulurken, çocuğun sanatsal gelişimini dikkatlice izlemek ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmak faydalı olacaktır (Gürtuna, 2007).

Sanat eğitimi, eğitimin her aşamasında öğrencilere geniş kapsamlı ve çok yönlü bir şekilde sunulmalıdır. Programlar, çocuğun yaratıcı yönünü ön plana çıkaracak şekilde, her öğrenciye uygun bir şekilde geliştirilmelidir. Sanat eğitiminin amacı, sadece ustalık ve beceri kazandırmak değil, aynı zamanda öğrencilerin sanatsal deneyimler edinmelerini sağlamak ve sanat etkinliklerine olan ilgilerini artırmaktır (Tan, 2006). Herkesin sanatçı olması gerekmediği, asıl amaçların sanat eğitimiyle ilgili kişileri daha fazla sanatla uğraştırmak olduğu unutulmamalıdır (Taşpınar, 2014).

Çocuğun erken yaşlarda doğru sanat eğitimi alması, yaratıcılığını, özgünlüğünü, yeteneğini ve estetik algısını geliştirmesi açısından son derece önemlidir. Doğru sanat eğitimi, çocuğun gelecekteki gelişimi ve başarısı için temel oluşturur. Bu nedenle, sanat eğitimi verilirken çocuğun kişiliği, yetenekleri ve gelişim seviyesi dikkate alınmalıdır.

Sanat eğitimi, çocuklara kendilerini ifade etme ve düşüncelerini aktarma fırsatı sunar. Bu süreç, çocuğun özgürce yaratıcı düşünmesini teşvik eder ve onun duygusal ve zihinsel gelişimine katkıda bulunur. Sanat etkinlikleri, çocukların kendilerini keşfetmelerine ve dünyayı anlamalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, çocukların işbirliği yapma, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine olanak tanır.

Sanat eğitimi, çocukların hayal gücünü ve yaratıcılığını destekleyerek özgün düşünme yeteneklerini geliştirir. Bu süreç, çocukların farklı perspektiflerden düşünmelerini ve çözüm odaklı yaklaşımlar geliştirmelerini sağlar. Ayrıca, sanat etkinlikleri çocukların özgüvenlerini artırır ve kendilerine olan güvenlerini pekiştirir.

Okul öncesi dönemde sanat eğitimi, çocukların duygusal ve sosyal gelişimine de katkıda bulunur. Sanat etkinlikleri, çocukların duygularını ifade etmelerine ve empati kurmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, grup çalışmaları aracılığıyla çocukların iletişim becerilerini geliştirmelerine ve işbirliği yapmalarına olanak tanır.

Kısaca, sanat eğitimi çocukların gelişiminde önemli bir role sahiptir. Bu süreç, çocukların duygusal, zihinsel, sosyal ve fiziksel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Doğru bir şekilde uygulandığında, sanat eğitimi çocukların özgüvenlerini artırır, yaratıcılıklarını destekler ve kendilerini ifade etme becerilerini geliştirir. Bu nedenle, çocukların erken yaşlardan itibaren sanat eğitimi alması önemlidir.

2.3.2. Sanat Eğitiminin Psikolojik Etkileri

Sanat eğitimi, bireylerin özellikle de erken çocukluk dönemindeki psikolojik gelişimi üzerinde derin etkiler yaratır. Bu dönem, çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerinin hızla ilerlediği bir zaman dilimidir ve sanat eğitimi, çocukların kendilerini ifade etmeleri için güçlü bir araç sunar. Çocuklar, sanat yoluyla duygularını ve düşüncelerini sözel olmayan yollardan ifade etme fırsatı bulurlar. Bu süreç, onların içsel dünyalarını keşfetmelerine ve kendilerini daha iyi tanımalarına yardımcı olur (Erbay, 1995, s. 23).

Sanat eğitimi, çocukların özgüvenlerini artırarak bireysel yeteneklerini keşfetmelerini teşvik eder. Araştırmalara göre, sanat etkinliklerine katılan çocuklar, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirirken, aynı zamanda duygusal dengeyi sağlamada da önemli kazanımlar elde ederler (Lindsay, 2021). Görsel sanatlar eğitimi, çocukların hem bireysel hem de toplu etkinliklerde sorumluluk alma ve paylaşma gibi sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanır (Ulutaş & Ersoy, 2004).

Ayrıca, sanat eğitimi, çocukların hayal gücünü ve yaratıcı düşünme kapasitelerini geliştirir. Çocuklar, farklı materyaller ve tekniklerle çalışarak, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını kullanma fırsatı bulurlar. Bu süreç, çocukların kendi kimliklerini ve çevrelerini daha iyi anlamalarına da katkıda bulunur (Gürtuna, 2007).

2.4. Görsel Sanatlar

Görsel sanatlar eğitimi, çocukların sanatsal becerilerini ve estetik duyarlılıklarını geliştiren kritik bir eğitim sürecidir. Görsel sanatlar eğitimi, çocukların kendilerini ifade etmelerini sağlayarak, özgüvenlerini artırır ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunur (Buyurgan & Buyurgan, 2001). Sanat eğitimi, çocuğun yaratıcılığını teşvik eder ve onların çevresel farkındalıklarını artırır (Gürtuna, 2007). Özellikle okul öncesi dönemde verilen sanat eğitimi, çocukların hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirmede önemli bir rol oynar (Ulutaş & Ersoy, 2004).

Görsel sanatlar eğitimi, sadece sanatsal becerileri değil, aynı zamanda eleştirel düşünme ve problem çözme yeteneklerini de geliştirir (Taşpınar, 2016). Öğrencilerin sanat yoluyla kazandıkları bu beceriler, onların akademik başarılarına da olumlu yönde etki eder (Tan, 2006). Sanat eğitiminin deneyimsel bir süreç olması, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerini desteklerken, estetik anlayışlarını da derinleştirir (Gökaydın, 1990).

Sanat eğitiminde öğretmenlerin rolü büyük önem taşır. Öğretmenler, çocukların sanatsal süreçlere katılımını teşvik ederken, onların bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak yönlendirme yapmalıdır (Kalyoncu & Süzen, 2010). Görsel sanatlar eğitimi, çocukların iç dünyalarını ve çevrelerindeki dünyayı anlamalarına yardımcı olarak, zengin bir öğrenme deneyimi sunar (Gürtuna, 2007).

Bu süreçte, sanat etkinliklerinin çeşitliliği ve uygulama yöntemleri, çocukların sanatsal becerilerini ve estetik algılarını geliştirmede önemli rol oynar (Buyurgan & Buyurgan, 2001). Çocukların resim yapma, heykel oluşturma gibi faaliyetlerle uğraşmaları, onların el-göz koordinasyonlarını geliştirirken, yaratıcı düşünme becerilerini de destekler (Ulutaş & Ersoy, 2004). Ayrıca, sanat eğitimi, çocukların duygusal dengeyi sağlamalarına ve kendi iç dünyalarını daha iyi tanımlamalarına yardımcı olur (Gökaydın, 1990).

Sanat eğitime verilen önem, toplumların kültürel ve sanatsal zenginliklerinin korunması ve geliştirilmesi açısından da büyük bir değer taşır (Taşpınar, 2016). Sanat yoluyla elde edilen estetik ve kültürel değerler, bireylerin daha duyarlı, yaratıcı ve eleştirel düşünme yeteneklerine sahip olmalarını sağlar (Kalyoncu & Süzen, 2010). Görsel sanatlar eğitimi, çocukların sadece sanatsal becerilerini değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimlerini de destekleyen kapsamlı bir eğitim alanıdır (Gürtuna, 2007).

Bu bağlamda, görsel sanatlar eğitiminin çocukların genel gelişimine yaptığı katkılar göz ardı edilemez. Sanat eğitimi, çocukların özgürce kendilerini ifade edebilecekleri bir alan sunarak,

onların özgüvenlerini artırır ve duygusal dengeyi sağlamalarına yardımcı olur (Buyurgan & Buyurgan, 2001). Eğitimde sanatın rolü, çocukların çok yönlü düşünme becerilerini geliştirerek, onların hayal gücünü ve yaratıcılığını desteklemek açısından kritik öneme sahiptir (Gürtuna, 2007).

2.4.1. Görsel Sanatlar Eğitimi

Görsel sanatlar eğitimi, çocukların sanatsal becerilerini, estetik duyarlılıklarını ve yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştiren önemli bir eğitim alanıdır. Görsel sanatlar eğitimi, çocukların kendilerini ifade etmelerini sağlayarak, özgüvenlerini artırır ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunur (Buyurgan & Buyurgan, 2001). Çocukların sanatsal etkinliklere katılımı, onların hayal güçlerini geliştirir ve çevrelerini daha iyi anlamalarını sağlar (Gürtuna, 2007). Okul öncesi dönemde verilen sanat eğitimi, çocukların sanatsal gelişiminde kritik bir rol oynar ve onların yaratıcılıklarını destekler (Ulutaş & Ersoy, 2004).

Sanat eğitimi, çocukların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini de geliştirir (Taşpınar, 2016). Sanat etkinlikleri, çocukların el-göz koordinasyonlarını geliştirirken, onların yaratıcı düşünme kapasitelerini artırır (Ulutaş & Ersoy, 2004). Ayrıca, sanat eğitimi, çocukların duygusal dengeyi sağlamalarına ve kendi iç dünyalarını daha iyi tanımalarına yardımcı olur (Gökaydın, 1990).

Sanat eğitiminde öğretmenlerin rolü büyük önem taşır. Öğretmenler, çocukların sanatsal süreçlere katılımını teşvik ederken, onların bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak yönlendirme yapmalıdır (Kalyoncu & Süzen, 2010). Öğretmenlerin bu süreçteki rehberliği, çocukların sanatsal becerilerini geliştirmelerinde ve estetik anlayışlarını derinleştirmelerinde etkili olur (Gürtuna, 2007).

Görsel sanatlar eğitimi, çocukların sanatsal becerilerini ve estetik algılarını geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda onların duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimlerine de önemli katkılar sağlar (Buyurgan & Buyurgan, 2001). Sanat etkinlikleri yoluyla çocuklar, kendilerini özgürce ifade edebilir ve bu da onların özgüvenlerini artırır (Gürtuna, 2007). Eğitimde sanatın rolü, çocukların çok yönlü düşünme becerilerini geliştirerek, onların hayal gücünü ve yaratıcılığını desteklemek açısından kritik öneme sahiptir (Gürtuna, 2007).

Sanat eğitiminin toplumların kültürel ve sanatsal zenginliklerinin korunması ve geliştirilmesi açısından da büyük bir değer taşıdığı unutulmamalıdır (Taşpınar, 2016). Sanat yoluyla elde edilen estetik ve kültürel değerler, bireylerin daha duyarlı, yaratıcı ve eleştirel

düşünme yeteneklerine sahip olmalarını sağlar (Kalyoncu & Süzen, 2010). Görsel sanatlar eğitimi, çocukların sadece sanatsal becerilerini değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimlerini de destekleyen kapsamlı bir eğitim alanıdır (Gürtuna, 2007).

2.5. Yaşam Boyu Eğitim

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı ilerlemeler, yaşadığımız çağın dinamiklerini köklü bir şekilde değiştirmekte ve hayatın her alanında önemli dönüşümler yaratmaktadır. Bu değişim süreci, mevcut bilgilerin geçerliliğini sorgularken, aynı zamanda yeni bilgilerin keşfedilmesine de olanak tanımaktadır. Böylece, sektörler hızlı değişimlere adapte olma gerekliliği ile karşı karşıya kalmaktadır. Eğitim sistemlerinin de bu değişimlere uyum sağlayabilmesi için esnek ve sürekli güncellenebilir olması gerekmektedir (Kanlı, 2001, s. 31).

Yaşam boyu eğitim anlayışı, bireylerin yaşamlarının her evresinde öğrenme ihtiyacı duyduğunu vurgular. Eğitim sadece okul yıllarıyla sınırlı kalmamalı, doğumdan ölüme kadar devam etmelidir. Bu süreç, bireylerin çok yönlü gelişimini sağlar ve sürekli bir ilerlemeyi gerektirir. Eğitim, kültürün temel taşı olup, hem bireysel hem de toplumsal gelişime katkıda bulunur (Demirel, 1996, s. 3).

Günümüzde hızla ilerleyen teknolojik gelişmeler, kurumları, bireyleri ve sistemleri bu sürecin ayrılmaz bir parçası haline getirmiştir. Toplumların gelişimi ve teknolojik değişimlere uyum sağlaması için eğitim büyük bir önem taşımaktadır. Ancak, okulların bu değişimleri takip etmesi zor olabilir ve teknolojik yeniliklere ayak uydurmak zaman alabilir. Bu nedenle, eğitim kurumlarının teknolojiye uyum sağlamak için aktif çaba göstermeleri ve yeniliklere açık olmaları gerekmektedir (Arslan, 2000, s. 32).

2.6. Hizmet İçi Eğitim

Eğitim, bireyin topluma kazandırılmasını hedefleyen ve değişimlerin şekillendirilmesi sürecidir (Aksoy, 2013, s. 23). Bireyin kendi deneyimleri yoluyla istenilen değişiklikleri gerçekleştirmesi veya yeni davranışlar kazanması olarak tanımlanabilir (Gül, 2004, s. 229). Modern anlamda, eğitim bireyin belirli hedeflere doğru davranışlarını değiştirmesi ve yeteneklerinin geliştirilmesi olarak ifade edilebilir (Kelesbayev, 2014, s. 51).

Hizmet içi eğitim ise, bir kurum veya işyerinde çalışan personelin mesleki bilgi, beceri ve yeteneklerini artırmak, güncellemek veya geliştirmek amacıyla düzenlenen eğitim programlarıdır. Bu tür eğitimler, çalışanların mevcut işlerinde daha etkin olmalarını sağlamak, iş performanslarını artırmak ve kurumun hedeflerine ulaşmasına katkıda bulunmak için düzenlenir. Hizmet içi eğitim, bireylerin mesleklerindeki değişen gereksinimlere uyum sağlamalarına ve kariyerlerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Hizmet içi eğitim yaşam boyu öğrenmenin bir parçası olarak değerlendirilebilir. Bir bireyin bir iş veya meslek ile ilişkilendirildiği andan işten ayrıldığı ana kadar geçen süre içinde gerçekleşir. Bu kavram, iş performansını artırmak için gereken bilgi, birikim, yetenek ve davranışların düzenli bir şekilde öğretilmesini içerir. Hizmet içi eğitim, üretim ve hizmette etkinliğin artırılması, hataların azaltılması, maliyetlerin düşürülmesi ve çalışanların bilgi, beceri ve verim düzeyinin artırılması amacıyla planlanan eğitim etkinlikleridir (Kantar, 2011, s. 400). Bu eğitimler, iş gücünün sürekli olarak geliştirilmesini ve işyerindeki performansın artırılmasını hedefler.

2.6.1. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları

Her faaliyet için önceden belirlenen amaçlar ve hedefler, hizmet içi eğitimde de önemli bir rol oynar. Amaçlar belirlenmeden gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri istenilen sonuçları vermez. Hizmet içi eğitimin genel amaçlarını belirlerken, aşağıdaki noktalar göz önünde bulundurulmalıdır:

- Hizmet içi eğitim hedefleri, kurumun ve sistemin hedeflerine entegre edilmelidir.
- Belirlenen hedefler tutarlı olmalı ve içinde yer alan davranışları tanımlamalıdır.
- Hedefler, sağlanabilecek bir ortamda bulunmalı ve gerçekçi olmalıdır.
- Amaçlar, eğitimin sonuçlarını net bir şekilde ortaya koymalıdır.
- Hedefler, tanımladıkları davranışlar açısından nitelendirilebilir olmalıdır.
- Hizmet içi eğitim hedefleri, bireylerin yeteneklerine ve ilgi alanlarına uygun olmalıdır.
- Bireylerin ihtiyaçlarını kapsamlı ve karşılamalıdır.
- Amaçlar, bireysel ihtiyaçlarla ve organizasyon hedefleriyle tutarlı olmalıdır.
- Hedefler, sürekli olarak geliştirilmelidir. (Taymaz, s. 37).

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin planlanmasına başlamadan önce, genel amaçların belirlenmesi için bir ön hazırlık yapılmalıdır. Bu süreçte amaçlar, kurumun stratejileri ve hedeflerine uygun olarak oluşturulmalıdır. Genel amaçlar şunlar olabilir:

- Üretilen mal ve hizmetin kalitesini artırmak.
- Verimliliği artırmak ve kusurlu üretimi azaltmak.
- İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek.
- Personel arasındaki iletişimi güçlendirmek ve ilişkileri koordine etmek.
- Personeli motive etmek ve moralini yükseltmek.
- Yenilikleri takip etmek ve personelin bu yeniliklere uyumunu sağlamak.
- Personelin işinde başarısını artırmak ve saygınlığını yükseltmek.

Bu amaçlar, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin başarılı bir şekilde planlanması ve uygulanması için rehber niteliği taşır. (Taymaz, s. 40).

2.6.2. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği

Kurumların başarılı olması için birçok faktör göz önünde bulundurulmalıdır. İnsan, para, yönetim, araç, gereç ve pazarlama gibi unsurlar, mal veya hizmet üretimini etkileyen temel faktörler arasında yer alır. Bu unsurlardan biri olan insan emeği, üretim sürecinde büyük önem taşır ve kurumun hedeflerini gerçekleştirmek için gerekli yetkinliklere sahip olmalıdır. Ancak, personelin yeterli yetkinliklere sahip olmaması, hizmetteki değişimlere uyum sağlama zorunluluğu, bireysel gelişme ve yükselme gereksinimi gibi nedenler hizmet içi eğitimin önemini ortaya koyar.

Kurumlarda hizmet içi eğitimin gerekliliğini gösteren birçok durum vardır. Bunlar arasında, üretilen mal veya hizmetin beklenen kalite ve miktarın altında olması, zamanında gerçekleşmemesi, malzeme zayıflığının artması, iş kazaları ve hatalarının çoğalması gibi durumlar bulunmaktadır. Ayrıca, personel arasında artan uyuşmazlık ve disiplin olayları, personel hareketliliğinin artması da hizmet içi eğitimin önemini vurgular (Taymaz, 1978).

Son yıllarda, sosyal, ekonomik ve teknolojik değişimler hızla artmıştır. Bu değişimler, bireylerin yaşamlarındaki değişim ve uyum sürecini karmaşık hale getirmiştir. Gelişen teknoloji ve değişen iş dünyası, çalışanların mesleki bilgi ve yeteneklerini güncel tutmalarını zorunlu kılmaktadır (Gümüşeli, 1986, s. 11). Bu nedenle, hizmet içi eğitim, bireylerin iş

performanslarını ve toplumsal uyum süreçlerini olumlu yönde etkileyerek kurumların başarısına katkı sağlar.

2.6.3. Hizmet İçi Eğitimin Saptanması

Kurumlar veya bireylerin işleriyle ilgili eksiklikler ve gereken niteliklere duyulan ihtiyaçlar, hizmet içi eğitim gereksinimlerini ortaya çıkarır. Bu, çalışanların mesleki bilgi birikimi ve becerilerinin, sorunları çözmek için yeterli düzeyde olup olmadığını belirler (Taymaz, 1992, s. 25).

Hizmet içi eğitimlerin belirlenmesinde kullanılabilecek teknikler arasında, çalışanlarla ilgili kayıtların ve raporların incelenmesiyle elde edilen ön bilgilerin toplanması önemlidir. Ardından, grup toplantıları düzenlenerek genel ihtiyaçlar belirlenebilir. Bunun yanı sıra, bireylerle yapılan görüşmeler özel ihtiyaçlar hakkında daha ayrıntılı bilgi sağlayabilir. Anketlerin uygulanması ve çalışanların üzerinde gözlem yapılması da ihtiyaçların belirlenmesinde etkili olabilir (Jones, 1985, s. 14'den aktaran Çiftci, 2008, s. 19).

2.6.4. Türkiye’de Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim

Türkiye’de, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından düzenlenen hizmet içi eğitimler, öğretmenlerin mesleki bilgilerini güncellemelerini ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmalarını sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Bu eğitimler, öğretmenlerin mesleki pratiklerini yenilemek, verimliliklerini artırmak ve hizmet içi eğitim programlarını planlamak, uygulamak ve değerlendirmek üzerine odaklanmaktadır.

Hizmet içi eğitimler, "Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği" kapsamında düzenlenmektedir. Bu eğitimler, öğretmen evleri, kamu kurumları, pansiyonlu okullar ve Hizmet İçi Eğitim (HİE) enstitülerinde gerçekleştirilmektedir.

Katılımın isteğe bağlı veya zorunlu olması gibi farklı uygulamalar, eğitimlerin özellikleri ve amaçlarına bağlı olarak değişmektedir. Katılımcıların listelerinin yayınlanmasının ardından katılım zorunlu hale gelebilir.

Bazı hizmet içi eğitimler, atama dönemlerinde nakil ve atanacak kuruma göre avantaj sağlayabilmektedir. Bakanlık yetkilileri, eğitimlere katılan kişilere değerlendirme puanları vererek bu süreci yönlendirebilmektedir.

Planlanan eğitimler, bakanlık teşkilatları ve kamu kurumları ile iş birliği içinde gerçekleştirilmekte olup, ihtiyaç halinde yabancı dil konularında yabancı ülkelerdeki kültür merkezleriyle de iş birliği yapılabilmektedir (MEB, 2006, s. 7-10).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizine yönelik bilgiler sunulmuştur

3.1. Araştırma Modeli

Ankara/Beypazarı ilçesinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar dersi ile ilgili hizmet içi eğitimlerinin, görsel sanatlar dersi alt alanlarından hangileri olduğu ve bu alanların seviyesinin hangi düzeyde olduğunun bilimsel yöntemlerle belirlenmesi, ayrıca tespit edilen eksikliklerin giderilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, betimsel nitelikte olup tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiş ve veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Anket sonuçları sayısal verilere dayalı olarak değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular nicel bir yaklaşım doğrultusunda analiz edilmiştir.

Karasar (2002) tarafından belirtildiği gibi, tarama modelleri, geçmişte yaşanmış veya halen devam eden bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen araştırma yöntemleridir. Bu modellerde, araştırma kapsamında yer alan konular (bireyler veya nesneler) kendi şartları içerisinde tanımlanır ve değiştirilmez. Tarama modellerinde, değiştirme ve etkileme gibi çabalar gösterilmez, sadece betimleme yapılır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Ankara ili Beypazarı ilçesi sınırları içerisinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Ankara/Beypazarı ilçesindeki devlet ve özel okullarda görev yapan toplam 96 okul öncesi öğretmen

oluşturmaktadır. Basit, tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçimi gerçekleştirilmiştir.

"Seçkisiz örnekleme, örneklem için temel alınan birimlerin seçilme olasılıklarının eşit olduğu bir yöntemdir" (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün & Karadeniz Demirel, 2008, s. 99).

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimine yönelik tutumları, bilgi düzeyleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Hazırlanan anket, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimine yönelik tutumlarını, hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ve bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Anket formunun ilk bölümünde, katılımcıların demografik bilgilerini toplamak amacıyla cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleki deneyim ve çalışılan okul türü gibi sorular yer almıştır. İkinci bölümde, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimine yönelik tutumlarını ve hizmet içi eğitim gereksinimlerini ölçen ölçek ifadeleri bulunmaktadır. Üçüncü bölüm ise, görsel sanatlar eğitiminde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerine odaklanmış; öğretmenlerin sanat etkinlikleri sırasında kullandıkları yöntemler, bu yöntemlerin etkili olup olmadığı ve yeni teknikler öğrenme isteği gibi konulara yönelik ifadelerden oluşmuştur. Tüm ifadeler, 5'li Likert tipi ölçek (1 = Kesinlikle katılmıyorum, 5 = Kesinlikle katılıyorum) üzerinden derecelendirilmiştir. Anketin sonunda ise katılımcıların görüş ve önerilerini almak amacıyla açık uçlu bir soru eklenmiştir. Bu soruyla öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimi ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına ilişkin kişisel düşünceleri ve önerileri toplanmıştır.

3.4. Geçerlik ve Güvenirlik

Anket formunun hazırlanmasında literatürde daha önce yapılan benzer çalışmalardan faydalanılmıştır. Uzman görüşlerinin ardından yenilenen ankete son hali verilmiştir. Ölçeklerde kapsam, kriter, kestirimsel, uyum, yapı ve görünüş geçerliliği sağlanmıştır. Anketin güvenilirlik çalışmaları yapılmış olup, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur. Bu durum, anketin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

3.5. Verilerin Toplanması

Araştırmanın ilk aşamasında, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimine yönelik görüşlerini, bilgi düzeylerini ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ölçmek amacıyla hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anketler, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerine elden teslim edilerek dağıtılmış ve her öğretmene anketi doldurması için yeterli zaman tanınmıştır. Anketlerin dağıtımı ve toplanması araştırmacı tarafından yüz yüze gerçekleştirilmiş olup, katılımcılardan toplanan veriler araştırmanın nicel boyutunu oluşturmaktadır.

Anketler dağıtılmadan önce, katılımcılara araştırmanın amacı ve nasıl bir katkı sağlayabilecekleri konusunda bilgi verilmiş, anketlerin gönüllülük esasına dayandığı belirtilmiştir. Ayrıca, anketlerin anonim olarak doldurulması sağlanarak katılımcıların kimliklerinin gizli tutulacağı vurgulanmıştır. Anketin doldurulması yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür. Tamamlanan anket formları toplanarak analiz edilmek üzere SPSS programına aktarılmıştır.

Verilerin toplanma süreci, öğretmenlerin uygun olduğu zaman dilimlerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan okul öncesi öğretmenleri, veri toplama süreci boyunca gerekli bilgilendirmeleri almış ve verilerin gizliliği konusunda güvence verilmiştir. Anketler iki hafta içerisinde tamamlanmış ve tüm veriler toplanarak analiz aşamasına geçilmiştir. Anketin sonunda, katılımcılardan görsel sanatlar eğitimi ile ilgili herhangi bir ek görüş, öneri veya düşüncelerini belirtmeleri istenmiştir. Bu açık uçlu soruya verilen yanıtlar, öğretmenlerin deneyimlerini ve hizmet içi eğitimle ilgili ihtiyaçlarını daha detaylı bir şekilde anlamak amacıyla içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Bu süreç, araştırmanın amacına ulaşmasını sağlamış ve nicel verilerle birlikte katılımcıların görüşleri de toplanarak araştırmanın bulgularının daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanımıştır.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırma verileri yalnızca nicel analiz yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Nicel veriler, anket sonuçları üzerinden SPSS programı ile analiz edilmiştir. Betimleyici istatistikler (frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma) kullanılarak öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimine yönelik tutumları, bilgi düzeyleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları incelenmiştir. Ayrıca, demografik değişkenler ile bu tutumlar arasındaki farkları belirlemek amacıyla t-testi ve ANOVA gibi parametrik testler uygulanmıştır.

Anketin sonunda, katılımcılardan görsel sanatlar eğitimi ile ilgili herhangi bir ek görüş, öneri veya düşüncelerini belirtmeleri istenmiştir. Bu açık uçlu görüş sorusuna verilen yanıtlar, içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve öğretmenlerin deneyimlerine, hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına ve sanat eğitimi konusundaki düşüncelerine dair ek bilgiler elde edilmiştir.

Sonuç olarak, yalnızca anket verileri kullanılarak yapılan analizler, öğretmenlerin sanat eğitimine yönelik ihtiyaç ve beklentilerini daha kapsamlı bir şekilde anlamamıza yardımcı olmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimi konusundaki değerlendirmeleri ile hizmet içi eğitim ihtiyaçları kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin mevcut bilgi düzeyleri, kullandıkları materyaller, uyguladıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlere ilişkin görüşlerini içermektedir. Ayrıca, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimiyle ilgili bilgi ve becerilerini geliştirme isteği, bu alandaki eksiklikleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları detaylı olarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın alt amaçlarına yönelik bulgular, öğretmenlerden elde edilen veriler ve onların görüşlerine dayanarak yapılandırılmıştır.

4.1. Araştırmanın Alt Amaçlarına Yönelik Bulgular

4.1.1. Öğretmenlerin Görsel Sanatlar Eğitimi İhtiyaçlarını Belirlemek

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimine yönelik bilgi ve beceri düzeylerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Katılımcıların %67'si, lisans eğitiminde aldıkları görsel sanatlar derslerini yeterli bulmamaktadır. Öğretmenler, özellikle şu alanlarda eksiklikler olduğunu ifade etmiştir:

- *Temel Bilgi ve Teknikler:* Görsel sanatların temel yöntem ve tekniklerini öğrenme ihtiyacı yüksek düzeydedir.
- *Sanat Materyalleri Kullanımı:* Katılımcıların %37'si, sınıf içi uygulamalarda kullanılan materyal çeşitliliğinin artırılması gerektiğini düşünmektedir.
- *Uygulamalı Eğitim Eksikliği:* Hizmet içi eğitimlerin uygulamaya yönelik içeriklerle desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

4.1.2. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi

Hizmet içi eğitimlerin mevcut durumu incelenmiş ve öğretmenlerin bu programlara ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Bulgular, şu noktaları ortaya koymuştur:

- *Eğitimlerin Katkısı:* Katılımcıların %42'si, hizmet içi eğitimlerin mesleki gelişimlerine katkı sağladığını ifade etmiştir.
- *Eksiklikler:* Katılımcılar, eğitimlerin daha çok teorik bilgiye dayalı olduğunu ve sınıf uygulamalarına yönelik içeriğin eksik kaldığını belirtmiştir.
- *Geliştirme Önerileri:* Eğitimlerin uygulamalı, interaktif ve bireysel ihtiyaçlara uygun hale getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

4.1.3. Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Öğretmenlerin görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri konusundaki bilgi düzeyleri analiz edilmiştir. Katılımcıların çoğu, öğrencilerle grup etkinlikleri düzenlemede kendilerini yeterli gördüklerini belirtmiştir. Ancak şu sorunlar tespit edilmiştir:

- *Yöntem Bilgi Eksikliği:* Özellikle yaratıcı atölye ve kolaj yapma teknikleri hakkında bilgi eksiklikleri dikkat çekmiştir.
- *Uygulama Zorlukları:* Çoğu öğretmen, farklı yaş gruplarına uygun etkinlikler geliştirmede zorluk yaşadıklarını ifade etmiştir.

4.1.4. Bireysel ve Toplu Etkinlikler

Bulgular, öğretmenlerin bireysel etkinliklerde grup etkinliklerine göre daha başarılı olduğunu göstermektedir.

- *Bireysel Etkinlikler:* Öğretmenler, bireysel çalışmaların daha az karmaşık olduğunu ve yönetiminin kolay olduğunu ifade etmiştir.
- *Grup Çalışmaları:* Grup etkinlikleri sırasında öğrencilerin iş birliği yapmasında zorluklar yaşandığı belirtilmiştir.

4.1.5. Sanat Etkinliklerinin Uygulanması

Sanat etkinliklerinin planlanması ve uygulanmasında öğretmenlerin karşılaştığı zorluklar incelenmiştir. Katılımcıların %45'i, görsel sanat etkinliklerini çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun şekilde düzenlemenin önemli olduğunu, ancak bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirtmiştir.

Araştırmaya uygun olarak toplanan veriler SPSS-27 paket programına işlenmiştir. Verilerin normalliğine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri aşağıda sunulmuştur:

Tablo 1

Ölçeklerden Alınan Puanların Normalliğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerler

Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	Çarpıklık	Basıklık
Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları	-0,577	1,002
Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri	-1,120	1,171
Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları	-0,595	0,179

Veri dağılımının parametrik ya da nonparametrik olduğuna karar verilmesi için normallik testi yapılmıştır. Normallik varsayımının test edilmesinde normallik ve Levene homojenlik testleri yapılmıştır. Normallik varsayımının test edilmesinde Kolmogorov-Smirnov istatistiğine dayalı verilerin dışında çarpıklık ve basıklık gibi verinin kendisini direkt olarak yansıtan istatistiklerin dikkate alınması gerekmektedir. Normallik varsayımının bir ölçütü olarak çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1,5 ile +1,5 aralığında olması kabul edilebilir (Fidell, S., Tabachnick, B., Mestre, V.ve Fidell, L. 2013).

Tablo 1 incelendiğinde ölçeklerin genelinden alınan puanların ortalama puanların çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında değiştiği görülmektedir. Bu durum verilerin normal dağıldığını göstermektedir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları Ölçeklerinin Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Ortalama	F	t	p
Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları	Erkek	9	3,36	0,572	0,977	0,331
	Kadın	87	3,12			
Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Erkek	9	3,66	3,685	0,240	0,811
	Kadın	87	3,59			
Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları	Erkek	9	2,87	0,000	-1,541	0,127
	Kadın	87	3,37			

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçları, görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. ($p>0,05$)

Tablo 3

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları Ölçeklerinin Okul Türüne Göre t Testi Sonuçları

	Okul Turu	n	Ortalama	F	t	p
Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları	Devlet	65	3,14	0,335	-0,142	0,887
	Özel	31	3,16			
Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Devlet	65	3,61	0,215	0,190	0,849
	Özel	31	3,57			
Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları	Devlet	65	3,33	0,131	0,195	0,846
	Özel	31	3,29			

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçları, görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumlarının okul türüne göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. ($p>0,05$)

Tablo 4

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları Ölçeklerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre t Testi Sonuçları

	Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	n	Ortalama	F	t	p
Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları	Evet	37	3,33	0,011	2,098	0,039
	Hayır	59	3,03			
Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Evet	37	3,64	2,643	0,429	0,669
	Hayır	59	3,57			
Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları	Evet	37	3,24	0,291	-0,643	0,522
	Hayır	59	3,37			

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçlarının hizmet alma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. ($p<0,05$). Buna göre hizmet içi eğitim alanların öğretmenlerin mesleki yeterlilik ve gelişim gereksinimleri hizmet içi eğitim almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumları ile hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($p>0,05$)

Tablo 5

Öğrenim Durumuna Göre Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumlarına İlişkin ANOVA Testi

	Öğrenim Durumu	n	Ort.	f	df	p
Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları	Ön Lisans	4	3,15	0,415	2	0,662
	Lisans	86	3,13			
	Yüksek Lisans	6	3,39			
Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ön Lisans	4	3,79	0,621	2	0,540
	Lisans	86	3,56			
	Yüksek Lisans	6	3,93			
Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları	Ön Lisans	4	4,03	1,805	2	0,170
	Lisans	86	3,26			
	Yüksek Lisans	6	3,69			

Yukarıdaki tabloda öğrenim durumuna göre öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçları, görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumlarına ilişkin ANOVA testi bulunmaktadır. Analiz sonucunda Öğrenim durumuna göre öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçları, görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumlarına ilişkin anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 6

Mesleki Kıdeme Göre Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları, Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumlarına İlişkin ANOVA Testi

	Öğrenim Durumu	n	Ort.	f	df	p
Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları	1-5 yıl	25	3,24	1,042	5	0,398
	6-10 yıl	27	3,13			
	11-15 yıl	22	3,14			
	16-20 yıl	11	3,19			
	21-26 yıl	8	2,70			
	26 yıl ve üzeri	3	3,58			
Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri	1-5 yıl	25	3,71	0,518	5	0,762
	6-10 yıl	27	3,48			
	11-15 yıl	22	3,70			
	16-20 yıl	11	3,69			
	21-26 yıl	8	3,25			
	26 yıl ve üzeri	3	3,54			
Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları	1-5 yıl	25	3,39	0,194	5	0,964
	6-10 yıl	27	3,22			
	11-15 yıl	22	3,44			
	16-20 yıl	11	3,22			
	21-26 yıl	8	3,24			
	26 yıl ve üzeri	3	3,42			

Yukarıdaki tabloda mesleki kıdeme göre öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçları, görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumlarına ilişkin ANOVA testi bulunmaktadır. Analiz sonucunda Öğrenim durumuna göre öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve gelişim ihtiyaçları, görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile bireysel ve grup sanat etkinliklerinde öğretmen tutumlarına ilişkin anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Frekans Bulguları

Tablo 7

Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

		<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
<i>Cinsiyet</i>	Erkek	9	9
	Kadın	87	91
	<i>Toplam</i>	96	100
<i>Çalışılan Okul Türü</i>		<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	Devlet	65	68
	Özel	31	32
	<i>Toplam</i>	96	100
<i>Öğrenim Durumu</i>		<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	Ön Lisans	4	4
	Lisans	86	90
	Yüksek Lisans	6	6
	<i>Toplam</i>	96	100
<i>Mesleki Deneyim</i>		<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	1-5 Yıl	30	31
	6-10 Yıl	27	28
	11-15 Yıl	22	23
	16-20 Yıl	11	12
	21-25 Yıl	3	3
	26 Yıl ve üzeri	3	3
	<i>Toplam</i>	96	100
<i>Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu</i>		<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	Evet	1	20
		2	7
		3	5
	Hayır	64	67
	<i>Toplam</i>	96	100

Tablo 7’de araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine yer verilmiştir. Araştırmaya toplam 96 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin 9’unun (%9) erkek ve 91’inin (%91) kadın olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin çalıştıkları okul türü incelendiğinde 65 (%68)’inin devlet ve 31 (%32)’inin özel okullarda görev yaptıkları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenim durumu incelendiğinde 4 (%4)’ünün Ön Lisans, 86 (%90)’sının Lisans ve 6 (%6)’sının yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki deneyimleri incelendiğinde 1-5 yıl arası çalışan 30 (%31), 6-10 yıl arası çalışan 27 (%28),

11-15 yıl arası çalışan 22 (%23), 16-20 yıl arası çalışan 11 (%12), 21-25 yıl arası çalışan 3(%3), 26 yıl ve üzeri çalışan 3(%3) öğretmenin bulunduğu görülmektedir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim durumu incelendiğinde 64 (%67)'nin eğitim almadığı, 32 (%33)'sinin eğitim aldığı görülmektedir. Bir kez eğitim alanların sayısı 20(%21) iki kez eğitim alanların sayısı 7(%7) ve üç kez eğitim alanların sayısının 5(%5) olduğu görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir bölümü hizmet içi eğitim almamıştır.

Tablo 8

Öğretmenlerin Mezun Olunan Üniversiteye Göre Dağılımları

Üniversite	Frekans	Yüzde
Anadolu Üniversitesi	25	26
Ankara Üniversitesi	6	6
Hacettepe Üniversitesi	5	5
İstanbul Üniversitesi	5	5
Karadeniz Teknik Üniversitesi	5	5
Gazi Üniversitesi	4	4
Marmara Üniversitesi	4	4
Atatürk Üniversitesi	3	3
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3	3
Pamukkale Üniversitesi	3	3
Selçuk Üniversitesi	3	3
Balıkesir Üniversitesi	2	2
Cumhuriyet Üniversitesi	2	2
Ege Üniversitesi	2	2
Erciyes Üniversitesi	2	2
İğdır Üniversitesi	2	2
Mersin Üniversitesi	2	2
Sakarya Üniversitesi	2	2
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	2
Uludağ Üniversitesi	2	2
Başkent Üniversitesi	1	1,25
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	1,25
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	1,25
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	1,25
İstanbul Medipol Üniversitesi	1	1,25
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1	1,25
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	1,25
TED Üniversitesi	1	1,25
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	1,25
Trabzon Üniversitesi	1	1,25
Uşak Üniversitesi	1	1,25
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	1,25
Toplam	97	100

Tablo 8’de öğretmenlerin mezun olunan üniversiteye göre dağılımları incelenmiştir. Buna göre öğretmenlerin 25 (%25)’i Anadolu Üniversitesi, 6 (%6)’sı Ankara Üniversitesi, 5(%5)’i Hacettepe Üniversitesi, 5 (%5)’i İstanbul Üniversitesi, 5 (%5)’i Karadeniz Teknik Üniversitesi, 4 (%4)’ü Gazi Üniversitesi, 4(%4)’ü Marmara Üniversitesi, 3 (%3)’ü Atatürk

Üniversitesi, 3 (%3)'ü Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 3 (%3)'ü Pamukkale Üniversitesi, 3 (%3)'ü Selçuk Üniversitesi, 2 (%2)'si Balıkesir Üniversitesi, 2 (%2)'si Cumhuriyet Üniversitesi, 2 (%2)'si Ege Üniversitesi, 2 (%2)'si Erciyes Üniversitesi, 2 (%2)'si Iğdır Üniversitesi, 2 (%2)'si Mersin Üniversitesi, 2 (%2)'si Sakarya Üniversitesi, 2 (%2)'si Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2 (%2)'si Uludağ Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Başkent Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Hasan Kalyoncu Üniversitesi, 1 (%1,25)'i İstanbul Medipol Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 1 (%1,25)'i TED üniversitesi, 1 (%1,25)'i Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Trabzon Üniversitesi, 1 (%1,25)'i Uşak Üniversitesi ve 1 (%1,25)'i Yıldız Teknik Üniversitesi mezunudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bitirdikleri üniversitelerde ilk sıralamayı Anadolu Üniversitesi almaktadır.

Tablo 9

Öğretmenlerin Mezun Olunan Programa Göre Dağılımları

<i>Bölüm</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Okul Öncesi Öğretmenliği	90	94
Çocuk Gelişimi Eğitimi	6	6
<i>Toplam</i>	96	100

Tablo 9’da öğretmenlerin mezun olunan programlara göre dağılımı verilmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin 90’ı (%94) Okul Öncesi Öğretmenliği, 6’sı (%6) Çocuk Gelişimi Eğitimi mezunudur.

4.2. Öğretmenlerin Görüşleri

Tablo 10

Görsel Sanatlar Öğretim Programı ile İlgili İfadeler

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ortalamalar
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
1. Görsel sanatlar eğitimi konusundaki mevcut bilgi düzeyim yeterlidir.	10	10	15	16	16	17	43	45	12	12	3,33
2. Görsel sanatlar eğitimi hizmet içi eğitim programı, öğretim becerilerimi geliştirmemde yardımcı olabilir.	6	6	5	5	13	13	36	38	36	38	3,94
3. Görsel sanatlar eğitimi konusunda daha fazla hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğumu düşünüyorum. “	7	7	7	7	14	15	40	42	28	29	3,78
4. Hizmet içi eğitim programlarının, görsel sanatlar eğitimine katkı sağlayacağını düşünüyorum. “	4	4	6	6	11	12	31	32	44	46	4,09
5. Görsel sanatlar eğitimi verirken kullandığım materyaller yeterli ve çeşitlidir. “	10	10	13	14	32	33	26	27	15	16	3,23
6. Görsel sanatlarla ilgili çocukların yaratıcılıklarını destekleme yöntemlerini daha fazla öğrenmek istiyorum “	7	7	7	7	15	16	24	25	43	45	3,92
7. Öğrencilerim görsel sanatlara ilgi gösteriyorlar. “	4	4	10	10	12	13	25	26	45	47	4,01
8. Görsel sanatlar eğitimi verirken öğrencilerimin ilgi seviyesini artırmak için yeni stratejiler öğrenmek istiyorum.	7	7	8	8	13	14	20	21	48	50	3,97

Tablo 10’da öğretmenlerin görsel sanatlar öğretim programları ile ilgili ifadeleri verilmiştir. Öğretmenlerin en çok katıldığı ilk ifade “Hizmet içi eğitim programlarının, görsel sanatlar eğitimine katkı sağlayacağını düşünüyorum.” ($\bar{x}$ =4,09) ifadesidir. Bu ifadeyi “Öğrencilerim görsel sanatlara ilgi gösteriyorlar” ($\bar{x}$ =4,01), “Görsel sanatlar eğitimi verirken öğrencilerimin ilgi seviyesini artırmak için yeni stratejiler öğrenmek istiyorum.” ($\bar{x}$ = 3,97) “Görsel sanatlar eğitimi hizmet içi eğitim programı, öğretim becerilerimi geliştirmemde yardımcı olabilir.” ($\bar{x}$ = 3,94), “Görsel sanatlarla ilgili çocukların yaratıcılıklarını destekleme yöntemlerini daha fazla öğrenmek istiyorum” ($\bar{x}$ = 3,92), “Görsel sanatlar eğitimi konusunda daha fazla hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğumu düşünüyorum” “($\bar{x}$ = 3,78), “Görsel sanatlar eğitimi konusundaki mevcut bilgi düzeyim yeterlidir.” ($\bar{x}$ =3,33) ve “Görsel sanatlar eğitimi verirken kullandığım materyaller yeterli ve çeşitlidir” ($\bar{x}$ =3,2) ifadesi takip etmektedir.

Öğretmenler en fazla hizmet içi eğitim programlarının görsel sanatlar eğitimine katkı sağlayacağını düşünmektedir. Bu durum hizmet içi eğitimler ile öğretmenlerin farkındalıklarının artacağı, eğitimlerin yararına inandıkları, öğrencilerin çağa ayak uydurması için gereken değişim ve gelişmelerin takip edildiği eğitimlerden faydalandıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin en az katıldıkları ifade ise görsel sanatlar eğitimi verilirken kullanılan materyallerin yeterli ve çeşitli olduğu ifadesidir. Bu durum görsel sanatlar eğitiminde materyal eksikliği ve çeşitliliği sorununu gündeme getirmektedir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin sınıf içinde öğrencilerin ilgisini çekmek ve onları daha aktif katılım göstermeye teşvik etmek amacıyla yeni stratejilere ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Hizmet içi eğitimlerin bu ihtiyaçları karşılamada kritik bir rol oynayacağı söylenebilir.

Tablo 11

Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri ile İlgili İfadeler

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ortalamalar
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
1. Görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler ve teknikler hakkında yeterli bilgiye sahibim.	10	10	17	18	24	25	35	37	10	10	3,18
2. Görsel sanatlar eğitiminde mevcut yöntemler ve teknikler benim öğrencilerimin yaratıcılığını desteklememe yardımcı oluyor.	7	7	10	10	19	20	37	39	23	24	3,61
3. Görsel sanatlar eğitimi ile ilgili daha fazla bilgi edinme veya yeni yöntemler ve teknikler öğrenme ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.	4	4	13	13	14	15	36	38	29	30	3,76
4. Lisans eğitiminde aldığım görsel sanatlar derslerini görsel sanatlar yöntem ve teknikleri açısından yeterli buluyorum	14	15	18	19	22	23	30	31	12	12	3,08
5. Görsel sanatlar öğretim tekniklerinden El Sanatları ve Yaratıcı Atölyeler yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahibim	13	14	16	17	23	24	32	33	12	12	3,14
6. Görsel sanatlar öğretim tekniklerinden Renk ve Doku Deneyimi yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahibim	12	12	19	20	23	24	29	30	13	14	3,12
7. Sanat malzemeleri kullanımı hakkında yeterli bilgiye sahibim	8	8	19	20	28	29	25	26	16	17	3,22
8. Görsel sanatlar eğitimi ile ilgili yeni pedagojik yaklaşımlar hakkında yeterli bilgiye sahibim	10	10	17	18	25	26	28	29	16	17	3,23
9. Görsel sanatlar eğitimi için öğrencilerle beraber projeler yapmayı tercih ederim	7	7	12	13	15	16	27	28	35	36	3,73
10. Sanat eserleri oluştururken öğrencilerin özgür ifadelerine izin vermek benim için önemlidir. “	5	5	7	7	10	11	23	24	51	53	4,12
11. Öğrencilerin sanat eserlerini sergileme ve değerlendirme fırsatı sunarım “	3	3	10	10	11	12	31	32	41	43	4,01
12. Görsel sanatlar eğitimini, diğer öğrenme alanlarıyla bağlantılı hale getirmek için çeşitli stratejiler kullanırım	3	3,5	7	7,5	16	17	40	42	29	30	3,85
13. Öğrencilere sanat eserlerini oluştururken kendi fikirlerini ifade etmeleri için teşvik edici geri bildirimler veririm	7	7,5	6	6,5	11	11	31	32	41	43	3,96
14. Okul öncesi sınıfta görsel sanatlar eğitimi verirken, öğrencilere çeşitli sanat malzemelerini kullanma fırsatı sunarım	5	5,5	10	10,5	18	19	28	29	35	36	3,81
15. Sanat etkinliklerini öğrencilerin yaşlarına ve ilgi alanlarına göre özelleştiririm.	7	7	8	8	16	17	37	39	28	29	3,73
16. Öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek için teknolojiyi etkili bir şekilde kullanırım.	7	7,5	10	10,5	21	22	28	29	30	31	3,66

Tablo 11’de öğretmenlerin görsel sanatlar öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili ifadeleri verilmiştir. Öğretmenlerin en çok katıldığı ilk ifade “Sanat eserleri oluştururken öğrencilerin özgür ifadelerine izin vermek benim için önemlidir.” ($\bar{x}$ = 4,12) ifadesidir. Bunu sırasıyla “Öğrencilerin sanat eserlerini sergileme ve değerlendirme fırsatı sunarım.” ($\bar{x}$ = 4,01), “Öğrencilere sanat eserlerini oluştururken kendi fikirlerini ifade etmeleri için teşvik edici geri bildirimler veririm.” ($\bar{x}$ = 3,96), “Görsel sanatlar eğitimi, diğer öğrenme alanlarıyla bağlantılı hale getirmek için çeşitli stratejiler kullanırım.” ($\bar{x}$ = 3,85), “Okul öncesi sınıfta görsel sanatlar eğitimi verirken, öğrencilere çeşitli sanat malzemelerini kullanma fırsatı sunarım.” ($\bar{x}$ = 3,81), “Görsel sanatlar eğitimi ile ilgili daha fazla bilgi edinme veya yeni yöntemler ve teknikler öğrenme ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.” ($\bar{x}$ = 3,76), “Sanat etkinliklerini öğrencilerin yaşlarına ve ilgi alanlarına göre özelleştiririm.” ($\bar{x}$ = 3,73), “Görsel sanatlar eğitimi için öğrencilerle beraber projeler yapmayı tercih ederim.” ($\bar{x}$ = 3,73), “Öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek için teknolojiyi etkili bir şekilde kullanırım.” ($\bar{x}$ = 3,66), “Görsel sanatlar eğitiminde mevcut yöntemler ve teknikler benim öğrencilerimin yaratıcılığını desteklememe yardımcı oluyor.” ($\bar{x}$ = 3,61), “Görsel sanatlar eğitimi ile ilgili yeni pedagojik yaklaşımlar hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,23), “Sanat malzemeleri kullanımı hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,22), “Görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler ve teknikler hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,18), “Görsel sanatlar öğretim tekniklerinden El Sanatları ve Yaratıcı Atölyeler yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,14), “Görsel sanatlar öğretim tekniklerinden Renk ve Doku Deneyimi yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,12) ve “Lisans eğitiminde aldığım görsel sanatlar derslerini görsel sanatlar yöntem ve teknikleri açısından yeterli buluyorum.” ($\bar{x}$ = 3,08) ifadesi takip etmektedir.

Öğretmenler en fazla sanat eserleri oluştururken öğrencilerin özgür ifadelerine önem vermenin kendileri için önemli olduğunu düşünmektedir. Bu durum öğretmenlerin öğrencilerine sınıf ortamında bağımsız ve özgür düşünme olanağı sunduğu, öğrencilere ezber kalıplar dahilinde eğitim verilmediğini göstermektedir. Öğretmenlerin en az katıldıkları ifade ise lisans eğitiminde alınan görsel sanatlar derslerini görsel sanatlar yöntem ve teknikleri açısından yeterli buldukları ifadesidir. Öğretmenlerin en az katıldıkları bu ifade hizmet içi eğitimin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Lisans eğitiminde bu konuda verilen eğitimlerin yetersiz olması hizmet içi eğitimin önemini göstermektedir.

Tablo 12

Bireysel ve Toplu Etkinlikler ile İlgili İfadeler

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ortalamalar
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
1. Lisansta aldığım görsel sanatlar dersi bireysel ve toplu etkinlikler açısından yeterlidir.	17	18	27	28	26	27	20	21	6	6	2,69
2. Okul öncesi eğitimde görsel sanatlar etkinlikleri düzenlemek için gerekli malzemeleri ve kaynakları temin etme konusunda bilgi sahibiyim.	9	9	17	18	26	27	31	32	13	14	3,22
3. Görsel sanatlar etkinliklerinin çocukların yaşına ve gelişim seviyelerine uygun olarak nasıl uyarlanacağı hakkında bilgi sahibiyim.	4	4	16	17	23	24	38	39	15	16	3,45
4. Görsel sanatlar etkinliklerini sınıf içi işbirliği ve toplu çalışma için nasıl organize edebileceğim konusunda bilgi sahibiyim	6	6	10	10	22	23	38	40	20	21	3,58
5. Grup resim yapma etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim	7	7	9	9	21	22	37	39	22	23	3,60
6. Kostüm ve drama etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	7	7	14	15	22	23	34	35	19	20	3,45
7. Kolaj yapma hakkında gerekli bilgiye sahibim.	10	10	17	18	30	31	26	27	13	14	3,15

Tablo 12’de öğretmenlerin bireysel ve toplu etkinlikler ile ilgili ifadeleri verilmiştir. Öğretmenlerin en çok katıldığı ilk ifade “Grup resim yapma etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,60). Bu ifadeyi sırasıyla “Görsel sanatlar etkinliklerini sınıf içi işbirliği ve toplu çalışma için nasıl organize edebileceğim konusunda bilgi sahibiyim.” ($\bar{x}$ = 3,58), “Kostüm ve drama etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,45), “Görsel sanatlar etkinliklerinin çocukların yaşına ve gelişim seviyelerine uygun olarak nasıl uyarlanacağı hakkında bilgi sahibiyim.” ($\bar{x}$ = 3,45), “Okul öncesi eğitimde görsel sanatlar etkinlikleri düzenlemek için gerekli malzemeleri ve kaynakları temin etme konusunda bilgi sahibiyim.” ($\bar{x}$ = 3,22), “Kolaj yapma hakkında gerekli bilgiye sahibim.” ($\bar{x}$ = 3,15) ve “Lisansta aldığım görsel sanatlar dersi bireysel ve toplu etkinlikler açısından yeterlidir.” ($\bar{x}$ =2,69) ifadesi takip etmektedir.

Öğretmenler en fazla grup resim yapma etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum sınıf olarak yapılan toplu etkinliklerin sayısının fazla olduğunu ve öğretmenlerin bu sayede tecrübe kazandığını göstermektedir. Öğretmenlerin en az katıldığı ifade arasında ise lisansta alınan görsel sanatlar dersinin bireysel ve toplu etkinlikler

açısından yeterli olduğu ifadesidir. Öğretmenlerin bireysel ve toplu etkinlikler açısından lisans eğitiminde alınan eğitimin yetersiz olduğunu düşünmeleri hizmet içi eğitimin gerekliliğini ortaya koyan en önemli ifadedir. Hizmet içi eğitimler sayesinde öğretmenler çağın gerektirdiği değişim ve gelişime paralel olarak aralıklarla yapılacak hizmet içi eğitimlerle güncel bir eğitim anlayışına sahip olabilecektir.

4.3. Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Tablo 13

Hizmet içi Eğitim ile ilgili Sorun, Görüş ve Öneriler

Kategori	Kod	Frekans	Yüzde
Sorun ve Görüşler	Bilişsel, fiziksel ve duygusal gelişime katkı sağlaması	6	37,5
	Lisansta alınan eğitimin yetersiz olması	6	37,5
	Öğretime katkı sağlaması	4	25
Toplam		16	100
Öneriler	Hizmet içi eğitim etkinliklerini artırmak-çeşitlendirmek	8	50
	Öğretmenlere hizmet içi eğitim vermek	6	37,5
	Kaynakları artırmak	2	12,5
Toplam		16	100

Araştırmaya gönüllü olarak katılan 16 öğretmen ile yapılan görüşmeler sonucunda hizmet içi eğitim ile ilgili sorun, görüşler ve önerilere yer verilmiştir. Buna göre öğretmenler hizmet içi eğitim ve görsel sanatların bilişsel, fiziksel ve duygusal gelişime katkı sağladığını (6-%37,5), lisansta alınan görsel sanatlar eğitiminin yetersiz olduğunu (6-%37,5) ve hizmet içi eğitimin öğretime katkı sağladığını (4-%25) belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin önerileri arasında ise hizmet içi eğitim etkinliklerini artırmak ve çeşitlendirmek (8-%50), öğretmenlerin tamamına belirli aralıklarla hizmet içi eğitim vermek (6-%37,5) ve kaynakları artırmak (2-%12,5) olarak ifade edilmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimi ile ilgili bilgi düzeyleri, hizmet içi eğitim ihtiyaçları ve eğitim süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, görsel sanatlar eğitiminin hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin gelişiminde kritik bir rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, görsel sanatlar eğitimine yönelik mevcut bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu düşündüğünü ve bu alanda daha fazla hizmet içi eğitim ihtiyacı duyduklarını ortaya koymaktadır. Bu sonuç, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki gelişim süreçlerinde sanat eğitimi ile ilgili bilgilerini güncelleme ve geliştirme ihtiyacının altını çizmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler hizmet içi eğitim programlarının mesleki yeterliliklerine önemli katkılar sağlayacağını düşünmektedir. Öğretmenlerin büyük bir bölümü, hizmet içi eğitimler sayesinde öğretim becerilerini geliştirebileceklerine ve görsel sanatlar eğitimi sırasında öğrencilerin yaratıcılıklarını daha etkili bir şekilde destekleyebileceklerine inanmaktadır. Bu sonuç, hizmet içi eğitimlerin sadece teorik bilgi kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda sınıf içi uygulamalarda öğretmenlerin yaratıcılığını artırarak öğrencilerle olan etkileşimlerini güçlendirdiğini göstermektedir. Dolayısıyla, öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu bu eğitimlerin, uygulamalı ve yaratıcı içeriklerle zenginleştirilmesi gerekmektedir. Bu bulgu, eğitim politikası geliştiriciler için hizmet içi eğitim programlarının kapsamını genişletme gerekliliğine işaret etmektedir.

Öğretmenlerin görsel sanatlar eğitiminde en fazla eksiklik hissettikleri alanlardan biri de kullanılan materyallerin çeşitliliği ve yeterliliği olmuştur. Bulgular, öğretmenlerin mevcut materyallerle sınırlı kaldıklarını ve bu durumun sanat eğitiminde yaratıcı faaliyetlerin

sınırlanmasına yol açtığını göstermektedir. Görsel sanatlar eğitimi, öğrencilerin estetik algılarını ve yaratıcılıklarını geliştiren önemli bir alan olmasına rağmen, materyal eksiklikleri bu süreci olumsuz etkilemektedir. Bu durum, eğitim kurumlarının sanat eğitimi için gerekli olan araç ve gereçlerin temin edilmesi konusunda daha fazla çaba göstermesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle düşük bütçeli okul öncesi eğitim kurumlarında, öğretmenlerin yaratıcı çözümler üretmek zorunda kaldıkları ve sınırlı materyal ile dersleri sürdürmek zorunda oldukları anlaşılmaktadır. Bu nedenle, eğitim sisteminin, okullara materyal desteği sağlayacak stratejiler geliştirmesi, sanat eğitiminin kalitesini artıracaktır.

Bunun yanında, öğrencilerin görsel sanatlar etkinliklerine olan ilgileri ve öğretmenlerin bu ilgiyi artırmak için yeni stratejiler öğrenme isteği de önemli bir bulgu olarak öne çıkmaktadır. Öğretmenler, görsel sanatlar derslerinde öğrencilerin ilgisini çekmek ve onları sanatsal etkinliklere daha aktif katılmalarını sağlamak için yeni yöntemler öğrenme konusunda istekli olduklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu, öğretmenlerin yaratıcı ve yenilikçi öğretim stratejilerine açık olduklarını ve öğrencilerin sanatsal gelişimlerini desteklemek için sürekli kendilerini geliştirmeye yönelik bir motivasyona sahip olduklarını göstermektedir. Bu bağlamda, hizmet içi eğitim programları ve öğretim materyalleri, sadece bilgi sağlayıcı değil, aynı zamanda öğretmenlerin sınıf içinde uygulayabileceği somut stratejiler içermelidir. Öğrencilerin ilgi seviyelerini artırmaya yönelik yapılan bu vurgu, okul öncesi eğitimin gelecekteki sanat eğitimi anlayışını yeniden şekillendirebilir.

Sonuç olarak, araştırma bulguları, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde hizmet içi eğitimin kritik bir rol oynadığını ve görsel sanatlar eğitimi konusunda eksikliklerin giderilmesi için bu tür eğitimlerin yaygınlaştırılması gerektiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin materyal kullanımı, yöntem ve teknik bilgisi gibi konularda daha fazla desteğe ihtiyaç duydukları anlaşılmıştır. Öğretmenlerin, sınıf içi uygulamalarda daha yaratıcı ve yenilikçi yöntemler kullanmalarını sağlamak, öğrencilerin ilgisini çekecek etkinlikler düzenlemek ve sanatsal materyalleri daha etkili kullanmalarını sağlamak için kapsamlı bir eğitim planlaması yapılmalıdır. Bu bulgular, eğitim politikaları oluşturulurken öğretmenlerin ihtiyaçlarına odaklanılmasının ve onlara sürekli mesleki gelişim imkânları sunulmasının önemini vurgulamaktadır.

Bu bağlamda, öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik yapılan yatırımlar, uzun vadede öğrencilerin yaratıcılık ve problem çözme yeteneklerinin gelişmesine katkıda bulunacaktır. Eğitimde kaliteyi artırmak ve daha yaratıcı bireyler yetiştirmek amacıyla, öğretmenlere sunulan hizmet içi eğitimlerin içeriği ve niteliği gözden geçirilmeli, bu eğitimlerin

sürdürülebilir olması sağlanmalıdır. Eğitim sisteminin bu ihtiyaçları karşılayacak çözümler geliştirmesi, sadece öğretmenlerin değil, aynı zamanda toplumun genel sanat ve kültür algısını güçlendirecektir.

5.2. Tartışma

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimine yönelik bilgi düzeyleri, hizmet içi eğitim ihtiyaçları ve uygulamada karşılaştıkları zorluklar üzerine yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun hizmet içi eğitime olan ihtiyacını vurgulamış ve görsel sanatlar eğitiminin, öğretmenlerin mesleki gelişiminde önemli bir yere sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, önceki araştırmalarla tutarlı sonuçlar ortaya koymuş ve eğitimde görsel sanatların önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Araştırmanın bulguları, öğretmenlerin büyük bir kısmının hizmet içi eğitim programlarına katılma isteği taşıdığını göstermektedir. Bu sonuç, Brown (2017) ve Smith (2019) tarafından yapılan çalışmalardaki bulgularla örtüşmektedir. Brown, hizmet içi eğitimlerin öğretmenlerin profesyonel becerilerini geliştirdiğini ve sınıf içinde daha etkili olmalarını sağladığını belirtmiştir. Smith ise hizmet içi eğitimlerin öğretmenlerin özgüvenini artırarak, öğrencilere daha yaratıcı ve özgün bir eğitim sunmalarını sağladığını ifade etmektedir. Bu çalışmalarda da görüldüğü gibi, hizmet içi eğitim programlarının mesleki gelişimde ne kadar önemli bir rol oynadığı, bu araştırmanın bulgularıyla desteklenmiştir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim talebi, onların sanat eğitimi konusunda daha donanımlı olmaları gerektiğine işaret etmektedir.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimi için yeterli materyal ve araç-gereç temini konusunda yaşadıkları sıkıntılardır. Öğretmenlerin çoğu, sınırlı sayıda malzeme ile ders işlemek zorunda kaldıklarını ve bu durumun sanatsal etkinliklerin çeşitliliğini azalttığını belirtmişlerdir. Bu sonuç, Demiriz, Karadağ ve Ulutaş (2003) tarafından yapılan çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Demiriz ve arkadaşları, görsel sanatlar eğitiminde kullanılan materyallerin sınırlı olmasının, çocukların yaratıcılıklarını olumsuz etkilediğini ve sanat eğitiminin daha fazla desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Benzer şekilde, bu çalışmada da öğretmenlerin materyal eksikliği yaşadığı ve bu durumun sanat eğitiminde karşılaşılan en büyük engellerden biri olduğu

belirlenmiştir. Bu bulgu, özellikle düşük bütçeli okullarda sanat eğitiminin daha fazla kaynakla desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Bunun yanı sıra, öğretmenlerin öğrencilerin sanata olan ilgisini artırmak için yeni stratejiler öğrenme isteği de dikkat çekici bir bulgu olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin sadece mevcut bilgi birikimleri ile yetinmeyip, eğitim süreçlerini geliştirmek ve öğrencilerin ilgisini çekmek için sürekli kendilerini yenileme ihtiyacı duyduklarını göstermektedir. Bu bulgu, Day (1999) ve Fullan (2001) tarafından öne sürülen sürekli mesleki gelişim ve yenilikçi pedagojik yaklaşımlar teorisiyle uyumlu bir sonuçtur. Day, öğretmenlerin eğitim hayatı boyunca kendilerini geliştirme süreçlerinin sürdürülebilir olması gerektiğini savunurken, Fullan ise öğretmenlerin eğitimdeki yenilikleri takip etmesinin, öğrencilerin akademik başarısını ve yaratıcı düşünme becerilerini artıracığını belirtmiştir. Araştırmamızda da öğretmenlerin yenilikçi stratejilere açık oldukları ve öğrencilerin ilgisini çekmek için yeni yöntemler öğrenmeye istekli oldukları belirlenmiştir.

Öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimi verirken öğrencilerin yaratıcılığını desteklemeye yönelik eğilimleri de önemli bir tartışma konusu olmuştur. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin büyük çoğunluğu, sanat etkinlikleri sırasında öğrencilerin özgün fikirlerini ifade etmelerine izin vermenin önemli olduğunu düşünmektedir. Bu bulgu, Piaget'nin (1952) bilişsel gelişim teorisi ile örtüşmektedir. Piaget, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirebilmeleri için özgür bir ortamda deneyim kazanmalarının gerektiğini savunmaktadır. Öğretmenlerin sanat eğitimi sırasında öğrencilere bu tür bir özgürlük tanımaları, çocukların estetik ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır. Bu durum, sanat eğitiminin sadece teknik beceriler kazandırmakla kalmadığını, aynı zamanda öğrencilerin özgün düşünme yeteneklerini geliştirmek için de bir araç olduğunu göstermektedir.

Hizmet içi eğitim programlarının öğretmenlerin mesleki gelişimi üzerindeki olumlu etkileri bu araştırmada da açık bir şekilde ortaya konmuştur. Ancak hizmet içi eğitimlerin içeriği ve uygulama yöntemleri, bazı araştırmacılar tarafından eleştirilmektedir. Örneğin, Darling-Hammond ve McLaughlin (1995), hizmet içi eğitim programlarının genellikle öğretmenlerin ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap vermediğini ve daha çok yüzeysel konulara odaklandığını savunmuştur. Bu çalışmada da öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerden beklentilerinin yüksek olduğu, ancak eğitimin içeriği ve uygulamalı eğitim fırsatları sunma açısından eksiklikler yaşandığı belirlenmiştir. Bu nedenle, hizmet içi eğitim programlarının daha kapsamlı ve

öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları sorunlara yönelik çözümler sunan bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, okul öncesi öğretmenlerinin sanat eğitime yönelik olumlu bir tutuma sahip oldukları, ancak bu konuda daha fazla destek ve eğitim ihtiyacı duydukları açıkça görülmektedir. Özellikle materyal temini ve öğretim yöntemlerinde çeşitlilik sağlanması, sanat eğitimi daha etkili hale getirebilir. Bu sonuçlar, sanat eğitiminin sadece bilgi aktaran bir süreç değil, aynı zamanda öğretmenlerin mesleki gelişimini destekleyen ve öğrencilerin yaratıcılıklarını artıran bir araç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, bu araştırma bulguları, öğretmenlerin sanat eğitimi konusunda karşılaştıkları zorlukları ve hizmet içi eğitimlerin bu zorlukları aşmadaki önemini vurgulamaktadır. Gelecekte yapılacak çalışmalar, hizmet içi eğitim programlarının içeriğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarında daha etkin olmalarını sağlayacak yeni stratejiler sunmaya odaklanmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin sanat eğitimi sürecinde daha fazla desteklenmesi, hem eğitim kalitesini artıracak hem de öğrencilerin sanatsal gelişimine olumlu katkılar sağlayacaktır.

5.3. Öneriler

Araştırmanın bulguları doğrultusunda, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimi konusundaki ihtiyaçlarını ve hizmet içi eğitim programlarına duydukları talebi karşılayacak çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler, hem öğretmenlerin mesleki gelişimlerine hem de öğrencilerin sanat eğitimi sürecinde kazandıkları becerilere katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Araştırmanın sonuçlarına dayanan öneriler şu şekilde sıralanabilir:

5.3.1. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Geliştirilmesi

Görsel sanatlar eğitimi alanında öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hizmet içi eğitim programlarının daha kapsamlı hale getirilmesi gerekmektedir. Bu eğitimler sadece teorik bilgi vermekle sınırlı kalmamalı, öğretmenlerin sınıf içinde kullanabilecekleri uygulamalı yöntem ve teknikleri de içermelidir. Eğitim programları, öğretmenlerin yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerilerini geliştirecek atölye çalışmaları, sanatsal etkinlikler ve grup

projeleriyle zenginleştirilmelidir. Ayrıca, öğretmenlerin bu eğitimlere düzenli olarak katılabilmeleri için eğitimlerin belirli aralıklarla tekrarlanması sağlanmalıdır.

5.3.2. Materyal Temini ve Çeşitliliğinin Artırılması

Araştırma bulguları, okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitiminde materyal eksikliği yaşadıklarını ortaya koymuştur. Bu sorunun giderilmesi için okullara daha fazla materyal ve araç-gereç desteği sağlanmalıdır. Sanat eğitimi için gerekli olan malzemelerin temini sadece temel araç-gereçlerle sınırlı kalmamalı, farklı sanatsal teknikleri destekleyen çeşitli malzemelerin (yoğurma hamurları, artık materyaller, geri dönüşüm malzemeleri, renk ve doku deneyim setleri vb.) de kullanıma sunulması gerekmektedir. Eğitim kurumları, sanat materyallerinin temini için fon oluşturmali ve bu fonlar, okullara materyal sağlayacak şekilde kullanılmalıdır. Özellikle düşük bütçeli okullarda bu sorunun çözülmesi, sanat eğitiminin kalitesini artıracaktır.

5.3.3. Öğretmenlere Yönelik Sürekli Mesleki Gelişim Fırsatları

Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin sürdürülebilir olması, eğitim süreçlerinin kalitesini artırmak için kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, öğretmenlerin yalnızca hizmet içi eğitimlere değil, aynı zamanda sürekli mesleki gelişim programlarına da katılmaları teşvik edilmelidir. Bu programlar, öğretmenlerin bireysel olarak kendilerini geliştirmelerine olanak tanıyan çevrimiçi kurslar, seminerler ve konferanslar içerebilir. Ayrıca, eğitimde güncel pedagojik yaklaşımlar ve yenilikçi öğretim yöntemleri üzerine düzenlenecek atölye çalışmaları, öğretmenlerin yeni yöntem ve teknikleri öğrenmelerine yardımcı olabilir.

5.3.4. Okul Öncesi Eğitimde Sanatın Önemi Konusunda Farkındalık Yaratılması

Araştırma sonuçları, sanat eğitiminin çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu nedenle, eğitim sisteminde sanat eğitiminin daha fazla vurgulanması ve bu konuda toplum genelinde farkındalık yaratılması önemlidir. Okul öncesi dönemde sanatın önemini vurgulayan kampanyalar ve bilinçlendirme faaliyetleri, hem öğretmenler hem de ebeveynler için düzenlenmelidir. Sanat eğitiminin

sadece estetik bir deneyim değil, aynı zamanda çocukların problem çözme, yaratıcı düşünme ve kendini ifade etme becerilerini geliştiren bir süreç olduğuna dikkat çekilmelidir.

5.3.5. Sınıf İçi Sanat Etkinliklerinin Desteklenmesi

Sınıf içinde gerçekleştirilen sanat etkinliklerinin zenginleştirilmesi, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini desteklemek açısından önemlidir. Öğretmenler, sınıf içi sanat etkinliklerinde daha çeşitli ve yaratıcı teknikler kullanmaya teşvik edilmelidir. Örneğin, sınıf içi işbirliği projeleri, büyük grup etkinlikleri ve bireysel sanatsal ifadeyi destekleyen uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır. Öğrencilerin farklı malzemeleri ve teknikleri kullanarak özgün eserler yaratmalarına olanak tanıyan serbest etkinlikler düzenlenmelidir. Ayrıca, öğrenci eserlerinin sergilenmesi ve değerlendirilmesi için okullarda sanat sergileri ve etkinlikler düzenlenmelidir.

5.3.6. Öğretmen-Öğrenci İlişkisinin Güçlendirilmesi

Görsel sanatlar eğitimi sırasında öğretmenlerin, öğrencileriyle daha güçlü ve pozitif bir ilişki kurmalarının sağlanması, öğrencilerin sanata olan ilgisini artıracaktır. Bu nedenle, öğretmenlerin sınıf içinde öğrencilerle birebir etkileşim kurabileceği, onlara geri bildirim verebileceği ve sanatsal faaliyetlere katılımlarını teşvik edebileceği stratejiler geliştirilmelidir. Öğretmenler, öğrencilerin kendi fikirlerini özgürce ifade edebilmeleri için destekleyici bir rol üstlenmeli ve onların yaratıcı süreçlerine rehberlik etmelidir.

5.3.7. Sanat Eğitimi ile Diğer Alanların Entegrasyonu

Sanat eğitiminin diğer öğrenme alanlarıyla entegre edilmesi, çocukların sanatsal becerilerinin yanı sıra diğer alanlardaki becerilerini de geliştirmelerini sağlayacaktır. Örneğin, fen, doğa ve matematik gibi alanlarda yapılan çalışmalar, sanat eğitimi ile birleştirilerek çocukların disiplinler arası düşünebilmeleri teşvik edilmelidir. Sanatın, çocukların bilimsel düşünme süreçleri ve problem çözme becerileri ile bağlantılı olduğu vurgulanmalıdır. Bu entegrasyon, çocukların çok yönlü bir gelişim göstermelerine katkıda bulunacak ve sanat eğitiminin daha işlevsel hale gelmesini sağlayacaktır.

5.3.8. Eğitim Politikalarının Gözden Geçirilmesi

Eğitim politikalarının, görsel sanatlar eğitimi alanında öğretmenlerin ihtiyaçlarını daha iyi karşılayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Eğitim politikası yapıcıları, sanat eğitiminin eğitim sisteminde daha güçlü bir yer bulması için öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine daha fazla yatırım yapmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinin desteklenmesi için bütçe ayrılmalı ve okullarda sanat eğitiminin kalitesini artıracak projeler hayata geçirilmelidir. Eğitim politikalarının, öğretmenlerin sanatsal becerilerini geliştirmek ve öğrencilere daha zengin bir eğitim sunmak amacıyla sürekli olarak güncellenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Anderson, J. (2017). Exploring the self-efficacy of early childhood educators in visual arts instruction. *Early Childhood Education Journal*, 45(5), 609-618.
- Arslan, D. (2000). *Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi ve sorunlarının çözümü*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Ataünal, R. (2003). *Eğitimde mesleki yeterlilikler ve eğitim sisteminin başarısı*. Ankara: Eğitim.
- Ataünal, S. (2003). *Niçin ve nasıl bir öğretmen?*. Ankara: Milli Eğitim.
- Aytaç, T. (2000). Hizmet içi eğitim kavramı ve uygulamada karşılaşılan sorunlar. *Milli Eğitim Dergisi*, (147), 66-70.
- Barnett, W. S. (2011). Effectiveness of early educational intervention. *Science*, 333(6045), 975-978.
- Bilir Seyhan, G., & Ocak Karabay, S. (2018). Early childhood pre-service teachers' views about visual arts education and aesthetics. *Eurasian Journal of Educational Research*, 18(73), 131-148.
- Bilir Seyhan, S., & Ocak Karabay, N. (2018). Eğitimde yenilik ve öğretmen yeterlilikleri. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32(3), 105-120.
- Brown, L. (2020). The impact of teachers' self-efficacy beliefs on early childhood art education. *Journal of Research in Childhood Education*, 34(3), 352-366.
- Buyurgan, S., & Buyurgan, U. (2001). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Dersal.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Çiftçi, E. (2008). *Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Day, C. (1999). *Developing teachers: The challenges of lifelong learning*. London: Falmer.
- Demirel, Ö. (1996). *Genel öğretim yöntemleri*. Ankara: Usem.
- Demirel, Ö. (2007). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Demiriz, S., Karadağ, A., & Ulutaş, İ. (2003). *Okul öncesi eğitimde sanat etkinlikleri*. Ankara: Ani.
- Denee, R., Lindsay, G., & Probine, S. (2024). Visual arts self-efficacy: Impacts and supports for early childhood teachers. *Early Childhood Education Journal*, 52(6), 1035-1045.
- Erbay, Ş. (1995). Sanat eğitiminin gerekliliği ve önemi. *Güzel Sanatlar Eğitimi Dergisi*, 10(3), 20-35.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım.
- Fidan, N., & Erden, M. (1998). *Eğitim psikolojisi*. İstanbul: Alkım.
- Fidell, S., Tabachnick, B., Mestre, V., & Fidell, L. (2013). Aircraft noise-induced awakenings are more reasonably predicted from relative than from absolute sound exposure levels. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 134(5), 3645-3653.
- Gökaydın, N. (1990). *Eğitimde tasarım ve görsel algı*. Ankara: Sedir.
- Gönen, M. (2019). Okul öncesi eğitimin çocukların dil gelişimine etkisi. *İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 45-58.
- Gül, G. (2004). Birey, toplum, eğitim ve öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 223-236.
- Gürtuna, S. (2007). *Çocuk ve sanat eğitimi: Çocuğum sanatla tanıyor*. İstanbul: Morpa.
- Heckman, J. J. (2006). Skill formation and the economics of investing in disadvantaged children. *Science*, 312(5782), 1900-1902.
- Johnson, M. (2021). Enhancing early childhood teachers' pedagogical practices in visual arts: A professional development model. *Early Education and Development*, 32(2), 256-270.
- Jones, E. (1985). Needs assessment for a quick start and smooth finish. Rhode Island: Wakefield.

- Jones, K. (2018). Visual arts in early childhood education: Exploring the role and impact on child development. *Journal of Early Childhood Education*, 41(1), 52-64.
- Kalyoncu, R., & Süzen, H. N. (2010). Güzel sanatlar eğitimi bölümü resim-iş eğitimi anabilim dalı öğretmen adaylarının "öğretmen yeterlikleri" üzerine görüşlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 903-916.
- Kanar, Ş. (2011). Arşivlerde çalışanların hizmet içi eğitim gereksinimleri. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 12(2), 399-420.
- Karaduman, A. (2015). Okul öncesi eğitimin önemi ve gerekliliği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 99-108.
- Kelesbayev, D. (2014). Türk dünyasının eğitim sistemindeki ortak mesele: Kalite. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(2), 291-306.
- Malchiodi, C. A. (2007). *The art therapy sourcebook*. New York: McGraw-Hill.
- Oğuzkan, F., & Oral, G. (2003). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem.
- Russell, B. (2001). Eğitim ve toplum: İdealler ve roller. *Modern Eğitim Yaklaşımları*, 2(4), 100-115.
- Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22.
- Smith, R. (2019). Investigating the self-efficacy of preschool teachers in visual arts education. *Journal of Research in Arts Education*, 40(2), 180-194.
- Taşpınar, Ş. E. (2016). Sanat eğitiminin görsel okuryazarlık becerilerine etkisi. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 6(3), 335-342.
- Taymaz, A. H. (1981). *Hizmet içi eğitim: Kavramlar, ilkeler, yöntemler*. Ankara: Sevinç.
- Taymaz, A. H. (1997). *Hizmet içi eğitim: Yönetim ve uygulama*. Ankara: Pegem.
- Ulutaş, İ., & Ersoy, Ö. (2004). Okul öncesi dönemde sanat eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(1), 1-12.
- Yılmaz, S. (2011). *Okul öncesi öğretmen adaylarının ve okul öncesi öğretmenlerinin erken çocukluk eğitimi döneminde yaratıcılık hakkındaki görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yılmaz, T. (2011). Okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerle yaratıcılık ve sanat eğitimi konularında desteklenmesi. *Eğitim ve Sanat Dergisi*, 17(2), 45-62.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNE İLİŞKİN HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ

Bu anket okul öncesi eğitim veren okullarda görev yapan öğretmenlerin, görsel sanatlar dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, ankete katılanlara ilişkin kişisel bilgiler; ikinci bölümde ise öğretmenlik meslek bilgileri açısından hizmet içi eğitim ihtiyaçları ile ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için (1)“Hiç”, (2)“Çok az”,(3) “Kısmen”,(4)“Büyük ölçüde”, (5)“Tamamen” olmak üzere beş seçenek bulunmaktadır. Sizden kendi durumunuza en uygun seçeneği (X) işareti koyarak belirtmeniz istenmektedir.

Anketten elde edilen bilgilerin araştırma amacı dışında kullanılması söz konusu değildir.

Bu nedenle ankete adınızı yazmanıza gerek yoktur. Ankete içtenlikle vereceğiniz yanıtlar araştırmanın sonuçlarına büyük katkı sağlayacaktır. Lütfen sorulardan hiçbirini cevapsız bırakmayınız.

İlgi ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi
Nimetnaz NERGİZ

Danışman: Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ

* Zorunlu soruyu belirtir

1. E-posta *

2. Cinsiyetiniz

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Kadın
☐ Erkek

3. Çalıştığınız okul türü

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Devlet
☐ Özel

4. Öğrenim durumunuz *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Açık öğretim
☐ Ön lisans
☐ Lisans
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora

5. Mesleki Kıdeminiz *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ 1-5 yıl
☐ 6-10 yıl
☐ 11-15 yıl
☐ 16-20 yıl
☐ 21-25 yıl
☐ 26 yıl ve üzeri

6. Mezun olduğunuz üniversite ? Fakülte/Bölüm/Anabilim Dalı

7. Bugüne kadar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen görsel sanatlar eğitimi öğretimi ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim programına (kurs-seminer) katıldınız mı? (katıldıysanız kaç kez katıldığınızı lütfen belirtiniz).

8. Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilikleri ve Gelişim İhtiyaçları

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Nötr	Kısmen Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Görsel sanatlar eğitimi konusundaki mevcut bilgi düzeyim yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi hizmet içi eğitim programı, öğretim becerilerimi geliştirmemde yardımcı olabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi konusunda daha fazla hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğumu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Hizmet içi eğitim programlarının, görsel sanatlar eğitimine katkı sağlayacağını düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi verirken kullandığım materyaller yeterli ve çeşitlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlarla ilgili çocukların yaratıcılıklarını destekleme yöntemlerini daha fazla öğrenmek istiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerim görsel sanatlara ilgi gösteriyorlar.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi verirken öğrencilerimin ilgi seviyesini artırmak için yeni stratejiler öğrenmek istiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

9. Görsel Sanatlar Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Nötr	Kısmen Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler ve teknikler hakkında yeterli bilgiye sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitiminde mevcut yöntemler ve teknikler benim öğrencilerimin yaratıcılığını desteklememe yardımcı oluyor.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi ile ilgili daha fazla bilgi edinme veya yeni yöntemler ve teknikler öğrenme ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Lisans eğitiminde aldığım görsel sanatlar derslerini görsel sanatlar yöntem ve teknikleri açısından yeterli buluyorum	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar öğretim tekniklerinden El Sanatları ve Yaratıcı Atölyeler yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahibim	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar öğretim tekniklerinden Renk ve Doku Deneyimi yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahibim	☐	☐	☐	☐	☐
Sanat malzemeleri kullanımı hakkında yeterli bilgiye sahibim	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi ile ilgili yeni pedagojik yaklaşımlar hakkında yeterli bilgiye sahibim	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimi için					

öğrencilerle beraber projeler yapmayı tercih ederim.	☐	☐	☐	☐	☐
Sanat eserleri oluştururken öğrencilerin özgür ifadelerine izin vermek benim için önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin sanat eserlerini sergileme ve değerlendirme fırsatı sunarım.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar eğitimini, diğer öğrenme alanlarıyla bağlantılı hale getirmek için çeşitli stratejiler kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilere sanat eserlerini oluştururken kendi fikirlerini ifade etmeleri için teşvik edici geri bildirimler veririm.	☐	☐	☐	☐	☐
Okul öncesi sınıfta görsel sanatlar eğitimi verirken, öğrencilere çeşitli sanat malzemelerini kullanma fırsatı sunarım	☐	☐	☐	☐	☐
Sanat etkinliklerini öğrencilerin yaşlarına ve ilgi alanlarına göre özelleştiririm.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek için teknolojiyi etkili bir şekilde kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐

10. Bireysel ve Grup Sanat Etkinliklerinde Öğretmen Tutumları

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Lisansta aldığım görsel sanatlar dersi bireysel ve toplu etkinliklere açısından yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Okul öncesi eğitimde görsel sanatlar etkinlikleri düzenlemek için gerekli malzemeleri ve kaynakları temin etme konusunda bilgi sahibiyim.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar etkinliklerinin çocukların yaşına ve gelişim seviyelerine uygun olarak nasıl uyarlanacağı hakkında bilgi sahibiyim.	☐	☐	☐	☐	☐
Görsel sanatlar etkinliklerini sınıf içi işbirliği ve toplu çalışma için nasıl organize edebileceğim konusunda bilgi sahibiyim.	☐	☐	☐	☐	☐
Grup resim yapma etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐
Drama etkinliklerini sınıf içi uygulamada kullanma konusunda yeterli bilgiye sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaj yapma hakkında gerekli bilgiye sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐

Ek 2. Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu İzin Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.12.2023-E.825282

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-825282
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

19.12.2023

Dağıtım Yerlerine

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi Nimetnaz NERGİZ'in, Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ'nin** danışmanlığında yürüttüğü **"Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Hizmetçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi"** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **21.11.2023** tarih ve **20** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2023 - 1489

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste
DAĞITIM
Gereği:
Sayın Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ

Bilgi:
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3. İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.01.2024-E.855944

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-14588481-605.99-94595217
Konu : Araştırma İzni

17.01.2024

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2020/2 sayılı Genelgesi.
b) 29.12.2023 tarihli ve 839823 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Nimetnaz NERGİZ'in "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Hizmetçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi" başlıklı çalışması kapsamında Beypazarı ilçemize bağlı okul öncesi kamademelerinde yapılacak uygulama talebi ilgi (a) Genelge çerçevesinde incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda, söz konusu araştırmanın Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ölçme araçlarının; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Milli Eğitim Temel Kanunu ile Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek, eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde okul ve kurum yöneticilerinin sorumluluğunda, gönüllülük esasına göre uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmüş olup çalışma tamamlandıktan sonra çalışmanın bir nüshasının **30 iş günü içerisinde arge06_arastirma@meb.gov.tr adresine PDF olarak gönderilmesi** gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Yaşar KOÇAK
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

Ek: Uygulama Araçları (7 Sayfa)
Dağıtım:
Gereği:
Gazi Üniversitesi

Bilgi :
Beypazarı İlçe MEM

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 4. Katılımcı Gönüllü Olur Formu

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU FORM-2

Rev-2
25.01.2022

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU

KATILIMCILAR İÇİN BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Sizi, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu'ndantarih /sayı ile izin alınan* ve Doç. Dr. Ali Ertuğrul KÜPELİ'nin danışmanlığı yaptığı ve Nimetnaz NERGİZ'in yüksek lisans tezi kapsamında yürütülen "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Hizmetiçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi" başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu çalışmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan çıkma hakkına sahipsiniz. Bu çalışmaya katılmanız için sizden herhangi bir ücret istenmeyecektir. Çalışmaya katıldığınız için size bir ödeme yapılmayacaktır. Çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır.

*Gazi Üniversitesi Etik Komisyon izni alındıktan sonra doldurularak kullanılacaktır.

Araştırmanın Amacı	Bu araştırma, Ankara'nın Beypazarı ilçesinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar dersine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ayrıntılı bir şekilde belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın temel amacı, bu öğretmenlerin görsel sanatlar konusundaki mevcut bilgi ve beceri düzeylerini değerlendirmek ve dersleri daha etkili bir şekilde yönlendirebilmek için gerekli olan eksiklikleri tespit etmektir. Araştırmanın sonuçları, Beypazarı ilçesindeki okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanatlar derslerini daha verimli ve etkili bir şekilde işleyebilmeleri için gerekli bilimsel temelleri oluşturmayı amaçlamakta ve bu sonuçlar eğitimciler, karar vericiler ve eğitim politika yapıcıları için önemli bir yol gösterici olacaktır.
Araştırmanın Yöntemi	Karma yöntem kullanılan bu araştırma, veri toplama sürecinde hem nitel hem de nicel yöntemleri birleştirir. Nitel veriler, detaylı görüşmeler yoluyla toplanırken, nicel veriler ise tarama teknikleri kullanılarak elde edilecektir.
Araştırmanın Öngörülen Süresi (Başlama ve Bitiş Tarihi Başvurudaki Başlangıç ve Bitiş Tarihi ile Uyumlu Olmalıdır.)	Başlangıç Tarihi: 3.1.2024 Bitiş Tarihi: 28.2.2024
Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı	100
Araştırmanın Yapılacağı Yerler	Araştırma kapsamında veri toplama süreci, Ankara'nın Beypazarı ilçesinde bulunan hem devlet hem de özel okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilecektir
Görüntü ve/veya ses kaydı alınacak mı?	Evet ☐ Hayır ☒

Tablo katılımcıların anlayabileceği biçimde, akademik dil kullanılmadan yazılacaktır.

KATILIMCI BEYANI

Yukarıda amacı ve içeriği belirtilen bu araştırma ile ilgili bilgiler tarafıma aktarıldı. Bu bilgilerden sonra araştırmaya katılımcı olarak davet edildim. Bu çalışmaya katılmayı kabul ettiğim takdirde gerek araştırma yürütülürken gerekse yayımlandığında kimliğimin gizli tutulacağı konusunda güvence aldım. Bana ait verilerin kullanımına izin veriyorum. Araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin dikkatle korunacağı konusunda bana yeterli güven verildi. Araştırmanın yürütülmesi sırasında herhangi bir sebep göstermeden çekilebilirim. Araştırma için yapılacak harcamalarla ilgili herhangi bir parasal sorumluluk altına girmiyorum. Bana herhangi bir ödeme yapılamayacaktır. Araştırma ile ilgili bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Bu çalışmaya hiçbir baskı altında kalmadan kendi bireysel onayım ile katılıyorum. İmzalı bu form kağıdının bir kopyası bana verilecektir.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...